

Amint a szarvas kívánczik a forrás vizéhez, úgy kívánczik lelkem tehoz-
zád, Istenem!

Zsolt 42,2

Új Ember

MAGYARORSZÁG KATOLIKUS HETILAPJA

Ingyenes melléklet • Kultúra, műsorújság

LXXIX. évf. 36. • (3914.)
2023. szeptember 3. • Ára 360 Ft

Meglátni a gyermekben a „szent palántát”

Tari Irén szociális testvérrel beszélgettünk

Tari Irén szociális testvér negyven évvel ezelőtt tette le első fogadalmát. Akkor lépett be az idén százéves Szociális Testvérek Társaságába, amikor még nem lehetett előtte szerzetesi életpélda. Keresése mégis elvezette a hivatásához. Gyógypedagógusként, fejlesztőpedagógusként dolgozott, jelenleg a budapesti Kolping-iskola munkatársa. A tanévkezdés idején a fejlesztésre szoruló gyerekek segítéséről is kérdeztük.

– A családjától kapta a hitét?

– Lajosmizsei születésű vagyok, ott is nőttem fel. A szüleim nem gyakorolták a vallásukat. Édesapám katolikus volt, és bár majdnem szemben laktunk a templommal, csak karácsonykor ment misére, akkor is egy eldugott helyre ült le, mert ő volt a posta vezetője. Az 1960-as években egy vezetőt a párt állandóan ellenőrzött, és következményekkel járt, ha templomba ment. Édesanyám református volt. Alsó tagozatos koromban a szüleim mégis beíratnak hittanra, hogy elsőáldozó legyek, ezzel is kifejezték a hit melletti kiállásukat. Felső tagozatos voltam, amikor bekerültem a plébániai ifjúsági csoportba. A plébános mellett szolgált két fiatal káplán, akik sokat tettek a fiatalokért. Ahogyan egyre közelebb kerültem a Jóistenhez, édesanyám is elkezdett szentmisére járni, sőt még rózsafüzérre és litániákra is. Édesapámat tizenegy éves koromban hosszú betegsége után elvesztettem.

(Folytatás az 5. oldalon)

Fotó: Lambert Attila

A nyolcszáz éves
Érsekvadkert ünnepe
3. oldal

Templom épült Szakolyban
7. oldal

A Szent Mónika-közösség
országos találkozója
8. oldal

A Szentatya magánkihallgatáson fogadta Novák Katalin köztársasági elnököt

(Részletek a 2. oldalon)

Templom épült Szakolyban

Palánki Ferenc debrecen-nyíregyházi megyéspüspök szentmise keretében szentelte fel a Szabolcs-Szatmár-Bereg vármegyei Szakoly község újonnan épült Szent István-templomát augusztus 20-án.

Az ünnepen jelen voltak többek között: Krakomperger Zoltán általános helynök, a debreceni Szent Anna-székesegyház plébánosa, Németh István püspöki titkár, Bakó Sándor, az egyház-község plébánosa, az egyházmegye képviselő lelkipásztorok, a testvéregyházak képviselői, valamint Simon Miklós országgyűlési képviselő, Baracsi Endre, a Szabolcs-Szatmár-Bereg vármegyei közgyűlés alelnöke, Bacsikai Erzsébet, Szakoly község polgármestere, Béres Nándor egyházmegyei gazdasági igazgató.

Az új templom felszentelésének szertatása a templom bejárata előtt kezdődött. Bakó Sándor plébános az ajtóban köszöntötte a jelenlévőket, és kérte a főpásztort, hogy Isten dicsőségére és mindannyiunk lelki üdvösségének előmozdítására szentelje fel az új templomot.

A szentelési szertartás első mozzanataként Németh Sándor kivitelező átadta a templom kulcsát a megyéspüspöknek, aki pásztorbotjával háromszor koppantott a templomajtón (képiünkön), majd elsőként lépett be az új templomba, hogy ott bemutassa az első szentmisét.

A szentelési szertartás következő mozzanataként a püspök megáldotta a vizet, szenteltvízzel meghintette a templomot,

Öröm-hír

majd megáldotta az ambót, a felolvasóállványt is; ezzel kezdetét vette az igeliturgia. Palánki Ferenc püspök elmélkedésében arról beszélt, hogy Szent István király példájához hasonlóan az életünket, családjainkat, a közösségünket, a nemzetünket krisztusi alapokra, sziklára kell építeni.

(Folytatás a 7. oldalon)

Az irgalom zarándokútján a kegyelem iránytűjével

Negyven éve pap az idei Gnilka-díjas,
Kocsis Imre biblikus professzor

A Pázmány Péter Katolikus Egyetem doktori iskolájának vezetője, az Újszövetségi Szentírástudományi Tan-szék vezetője, a Szent Jeromos Katolikus Bibliatársulat elnöke idén ünnepli negyvenedik papi évfordulóját. A korábban már Stephanus-díjjal is kitüntetett író és tudós munkásságát augusztus 29-én Szegeden Gnilka-díjjal ismerték el. Kocsis Imrével papi hivatásának történetéről beszélgettünk.

– Mikor gondolt először a papi hivatásra?

– Egy alföldi faluból, Jakabszállásról származom. A szüleim hívő katolikus földművesek voltak, egyszerű körülmények között nevelkedtem. Eljártam ministrálni, de a kezdeti lelkesedésem idővel alábbhagyott. Amikor hatodik osztályos voltam, egy fiatal káplán került a falunkba az idősödő plébános mellé. Jarábik János atya úgy tanította a hittant, hogy azzal felkeltette az érdeklődésemet. Tőle kaptam ösztönzést arra is, hogy újra ministráljak. Megragadott a liturgia, főleg a karácsonyi időszak szellemisége. Akkor gondoltam először arra, hogy egyszer én is pap lehetnék. A káplán nagy lelkesedéssel az oltalmába vett, gondoskodott arról, hogy egyházi gimnáziumban tanuljak tovább. Jakabszálláshoz a kecskeméti Piarista Gimnázium esett a legközelebb.

(Folytatás a 9. oldalon)

ISSN 0133-1205

9 770133 120548

2 3 0 3 6

Ha elesünk, keljünk fel, és hirdessük tovább az evangéliumot!

Május 24-én a Szentatya folytatta az evangelizáció iránti szenvedélyéről és a hívők apostoli buzgóságáról szóló katekézissorozatát. Ezúttal Kim Taegon Szent András tanúságtételéről elmélkedett. Ferenc pápa katekézisének fordítását teljes terjedelmében közöljük.

Kedves testvéreim, jó napot kívánok!

Ebben a katekézissorozatban olyan szent férfiak és nők iskolájába járunk, akik példászerű tanúként tanítanak bennünket az apostoli buzgóságról. Ne feledjük, hogy arról az apostoli buzgóságról beszélünk, amelynek el kell töltenie bennünket ahhoz, hogy hirdethessük az evangéliumot.

Az evangelizáció iránti szenvedélyre egy nagy szent példáját ma egy távoli országból, nevezetesen a koreai egyházból vesszük. Kim Taegon Szent András vértanúra, az első koreai papra tekintünk. Koreát világi hívők evangelizálták. Megkeresztelt világiak voltak azok, akik továbbadták a hitet, papjaik ugyanis nem voltak: ők később jöttek. Ezért hát az első evangéliumhirdetést a világi hívők végezték.

Vajon mi képesek lennénk-e ilyesmire? Gondolkodjunk el rajta: érdekes dolog! Az egyik első pap Szent András volt. Élete beszédes tanúságtétel az evangéliumhirdetés iránti buzgóságról.

Körülbelül kétszáz évvel ezelőtt a koreai föld súlyos keresztényüldözés helyszíne volt: üldözték és kiirtották a keresztényeket. Jézus Krisztusban hinni az akkori Koreában azt jelentette, hogy készek

vagyunk a halált is vállalva tanúságot tenni róla. Kim Taegon Szent András példáját életének két konkrét aspektusával mutathatjuk fel.

Az első az a mód, ahogyan a hívőkkel találkoznia kellett. A rendkívül megfélemlítő környezetben kénytelen volt észrevétlenül és mindig mások jelenlétében közeledni a keresztényekhez, mintha már régóta ismernék egymást. S hogy beszélgetőpartnere keresztény voltát azonosítani tudja, Szent András a következő eszközöket alkalmazta: először is volt egy előre egyeztetett ismertetőjel – találkozik egy kereszténnyel, és ez a jel ott lesz a ruháján vagy a kezében; ezután titokban – de suttogva – feltette a kérdést: „Jézus tanítványa vagy?” Mivel a beszélgetésben mások is részt vettek, a szentnek halkan kellett beszélnie, és csak néhány szót, a legszükségesebbeket volt szabad kimondania. Szent András számára tehát a keresztény ember identitását összefoglaló kifejezés a „Krisztus tanítványa” volt: „Krisztus tanítványa vagy?” – kérdezte halkan, a veszélyek miatt. Ugyanis tilos volt kereszténynek lenni.

Valóban, az Úr tanítványának lenni azt jelenti, hogy követjük őt, követjük az ő útját.

A keresztény ember lényegénél fogva olyan, aki hirdeti Jézust és tanúságot tesz róla. Minden keresztény közösség ezt az identitást kapja a Szentlélektől, így az egész Egyház is, pünkösdi napjától kezdve (vö. II. Vatikáni Zsinat: *Ad gentes* határozat, 2). Ettől a Lélektől születik meg bennünk a szenvedély, az evangelizáció iránti szenvedély, ez a nagy apostoli buzgóság: ez a Lélek ajándéka. És ha a közeg kedvezőtlen is, mint Kim Taegon Szent András koreai környezete, a szenvedély nem változik, sőt, még értékesebbé válik. Szent András és a többi

koreai hívő megmutatta, hogy üldöztetés idején az evangéliumról való tanúságtétel sok gyümölcsöt teremhet a hit számára.

Nézzük most a második konkrét példát. Amikor még papnövendék volt, Szent Andrásnak meg kellett találnia a módját, hogy titokban fogadja a külföldről érkező misszionáriusokat. Ez nem volt könnyű feladat, mivel az akkori rezsím szigorúan tiltotta külföldiek belépését a területre. Ezért volt – korábban – olyan nehéz papot találni a missziós munkára: világi hívők misszionáltak. Egyszer –

gondoljátok csak át, mit tett Szent András – olyan sokáig gyalogolt a hóban, evés nélkül, hogy kimerülten a földre zuhant, s az a veszély fenyegette, hogy elveszíti az eszméletét, és megfagy. Ekkor hirtelen egy hangot hallott: „Kelj fel, és járj!” Ezt a hangot hallva András felébredt, és úgy látta, mintha valakinek az árnyéka vezetné.

A nagy koreai tanúságtevőnek ez a tapasztalata az apostoli buzgóság egyik nagyon fontos aspektusára ébreszt rá bennünket. Nevezetesen a bátorságra ahhoz, hogy felálljunk, ha elesünk.

A szentek is elesnek? Igen! A legkorábbi időktől kezdve: gondoljunk csak Szent Péterre: nagy bűnt követett el, de Isten irgalmából erőt merített, és felállt. Kim Taegon Szent Andrásban is ezt az erőt látjuk: fizikailag erőtlenül esett össze, de volt lelki ereje felkelni, és menni, továbbmenni, hogy elvigye az örömhírt másoknak.

Bármilyen nehéz legyen is a helyzet, sőt néha úgy tűnhet, nem is hagy teret az evangéliumi üzenetnek, nem szabad feladnunk, nem szabad lemondanunk arról, hogy folytassuk azt, ami keresztény életünkben lényegi fontosságú, vagyis az evangelizációt. Ez a követendő út.

Bármelyikünk azt gondolhatja: „En hogyan evangelizálhatnék?” Nézz ezekre a nagyokra, és gondolj a te kis világodra, gondoljunk a mi szűk közegünkre: evangelizáld a családodat, evangelizáld a barátaidat, beszélj Jézusról, de örömmel és erővel teli szívvel beszélj Jézusról, örömmel és erővel teli szívvel evangelizálj!

Ezt a Szentlélek adja. Készüljünk fel arra, hogy pünkösdi közelgő ünnepén befogadjuk a Szentlelket, és kérjük tőle ezt a kegyelmet, az apostoli bátorság kegyelmét, az evangelizálás kegyelmét, hogy mindig tovább tudjuk adni Jézus üzenetét!

Fordította: Tózsér Endre SP
Fotó: Vatican News

A Szentatya magánkihallgatáson fogadta Novák Katalin köztársasági elnököt

Napra pontosan egy évvel a tavalyi vatikáni látogatása után Novák Katalin köztársasági elnök augusztus 25-én, pénteken reggel 9 órakor találkozott Ferenc pápával, aki magánkihallgatáson fogadta őt dolgozószobájában. Minthogy a magyar államfő beszél spanyolul, a kihallgatás idén is tolmács nélkül, négy szemközt zajlott.

A Szentszéki Sajtóközpont a következő közleményt adta ki a látogatásról pénteken déln: „Ferenc pápa ma audiencián fogadta Novák Katalint, a Magyar Köztársaság elnökét, aki ezt követően találkozott Pietro Parolin bíboros államtitkárral és Mirosław Wachowski prelátussal, az államközi kapcsolatokért felelős helyettes titkárral.

Az Államtitkárságon zajlott szívélyes találkozón a felek az április 28–30-i budapesti apostoli pápalátogatás témáját érintették, majd ezt követően néhány közös érdeklődésre számot tartó téma került szóba, így például a család és a keresztény értékek.

A beszélgetés további részében az ukrajnai háború állt a középpontban, különös tekintettel a humanitárius helyzetre, valamint a konfliktus lezárására tett erőfeszítésekre.

Végül szó esett a vallásszabadság témájáról és az üldözött keresztények helyzetéről a világban.

A magánkihallgatást követően a köztársasági elnök bemutatta a Szentatyának a kísé-

tét, majd sor került az ajándékok átadására. A magyar delegáció tagja volt többek között Habsburg-Lotharingiai Eduárd, Magyarország szentszéki nagykövete és Németh Norbert, a Pápai Magyar Intézet rektora.

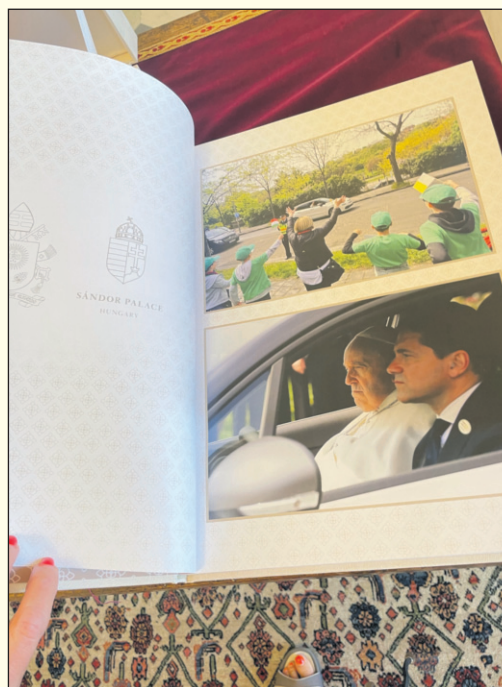
Forrás: Vatikáni Rádió
Fotó: Vatican News
Facebook-oldala

Ajándékok a pápának

Novák Katalin köztársasági elnök a Szentatyának egy Szűz Mária a kis Jézussal-ikont nyújtott át, amelyet a kárpátaljai magyar hívek szántak ajándékolni a pápának. A Szentatyának ajándékozta továbbá azt az albumot, amely a 2023. áprilisi magyarországi apostoli látogatásnak állít emléket színes fotókkal. Az album második példányát – Ferenc pápa ajánló soraival – Novák Katalin hozta haza Magyarországra.

A Szentatya a következőket írta az albumra: „Köszönöm Novák Katalin elnök asszonynak ezt a magyarországi látogatásomra emlékező kötetet. Országából hadd terjedjen a béke üzenete a háborúban megsebesült Európa számára! Áldásommal megújítom az egység és a testvériség jókívánságait. Testvéri szeretettel, Ferenc.”

A köztársasági elnök emellett egy pannonhalmi *Infusio* bort vitt ajándékba, István király monogramjával, valamint édesnemes örölt paprikát, házi áldást egy hollóházi porcelántányéron, tökmagolajat az Őrségből, tokaji misebort, egy zöld fészületet és egy kerámiából készült galambot, olajággal a csőrében. Ez utóbbi „rímel” arra az ajándékra, amit a Szentatya adott az elnök asszonynak: a pápa ez évi béke világnapi üzenetét, amelyet 2022. december 8-án írt, s egy bronzszobrot (madár szőlőindán, a fürtök között), *Legyetek a béke követői!* felirattal. Tehát mindketten a béke szimbólumait nyújtották át egymásnak.

Legyen ez az élet, a gyarapodás, a hit megszentelt földje!

Érsekvadkert nyolcszáz éves

A településen augusztus 27-én Marton Zsolt megyéspüspökkel hálaadó szentmisében ünnepelték meg a jubileumot. A szentmisét a hagyományos terményáldó körmenet követte. Érsekvadkertben két éven át készültek a 800. évforduló megülésére.

Az év legmelegebb napján ünnepelt kettős jubileumon díszbe öltözött az érsekvadkerti Szent András-templom és közössége. 800 éves a település, 280 éves a templom. Felvették őseik viseletét, a 19. század óta hagyományos vadkerti öltözetben ültek lányok-asszonyok, férfiak a padokban. Az oltár előtt az 50 kilogrammos kenyér, a szentségtartó mellett óriási szőlőfürt, a szentmisét ugyanis terményáldó körmenet követi.

Hosszú sorban vonult be az asszisztencia. Viselték öltözött fiatal emberek, ministránsok, Máthé György plébános és Kovács József kíséretével. Beszélgettünk vele, akár gyerekkori kötött imák segítségével, de foglalmazzuk meg érzéseinket saját szavainkkal

és Székely János. „Püspökmő település Érsekvadkert” – fogalmazott Marton Zsolt.

„Hol tartunk? A jelen is örömteli valóságot mutat: vasárnaponként az országos átlag feletti a szentmise látogatottsága, minden korosztálynak van közössége a plébánián, a hívek gondozzák templomukat, ápolják hagyományait.”

„A jövő biztosítéka is ezen az úton keresendő. Isten legyen az első helyen életünkben, az imádság adjon keretet napunknak, és közben se feledjük irántuk való szeretetét, adjunk hálát gondviseléséért.

Beszélgettünk vele, akár gyerekkori kötött imák segítségével, de foglalmazzuk meg érzéseinket saját szavainkkal

Kovácsné Nagy Mária, az érsekvadkerti egyházközség világi képviselő-testületének elnöke köszöntötte Marton Zsolt megyéspüspököt. „Számos világi és egyházi programmal készültünk. Őseink istenhívó, buzgó földművesek voltak, igyekeztek örökölni ezt a hitet, mi, utódok pedig őrizzük és továbbadjuk. Tanúságtételünk a terményért hálát adó szentmise és körmenet. Valljuk, nem elég jó terményért fohászzkodni, hálát is kell érte adni.” Nagy Mária felidézte a településen egykor élők harcait – tatárral, törökkel, némettel –, megemlékezett az emberéleteket követelő világháborúkról, a zsidó lakosság elhurcolásáról. „Ha a Jóisten 800 éven át megőrizte, remélhetjük, ezután is velünk lesz. Kérünk tőle kitartást és bölcsességet, hogy legyen erőnk az elődök által kijelölt úton járni” – mondta.

„Elfogult örömmel vagyok itt. Személyes kötődésem is fűz ide, ezzel az örömmel és szeretettel mutatom be a szentmisét” – köszöntötte Marton Zsolt az egybegyűlteket. „»Ki viszi át a szerelmet?« – idézte Marton Zsolt megyéspüspök Nagy László kérdését. – De arra is meg kell találni a választ, hogyan vihető át a szerelem – tette hozzá. – Erről gondolkodtat el a jubileum, a múltba tekintés, a jelen számavétele; ez segíthet a válaszadásban, hogy milyen lesz a jövőnk.”

Elsőként a múltba tekintett. Arról beszélt, mennyi mindent átélt a település, kiemelte a kommunista időszak egyházüldözését, hogy ennek közepette sem ingott meg a vadkerti hite, elkötelezettsége, hogy ekkor is száz százalékos volt a hittanon való részvétel. A település különlegessége, hogy szolgált itt káplánként Balás Béla, Udvardy György

is; tanuljunk beszélgetni vele! Jézus mindig velünk van, azért, hogy boldoggá tegyen minket” – emlékeztetett.

Másodikként a vasárnap megszentelésére buzdított. „Legyen a hét legfontosabb napja a vasárnap, Isten meg fog áldani, ha őt tesszük az első helyre.” Rámutatott: „Vannak nehézségek, de elég jól élünk. Nem azon aggódunk, hogy miből élünk, hanem azon, hogy elég gazdagok vagyunk-e.” A főpásztor arra buzdított, a „szükségesért küzdjünk, lássuk meg a javak igazi értékét”. Felhívta a figyelmet a család értékére is: „A férfi és nő élet- és szeretet-szövetsége az ember igazi otthona.”

Végül a közösségek építésére biztatott. „A közösség, hagyományait megtartva, életet visz tovább. Együtt építünk: ebben a munkában min-

denkinek megvan a maga helye, feladata. Ha élő kövek vagyunk, lesz jövőnk. Krisztus számít ránk. Tudnunk kell, hogy a növekedést Isten adja,

mi pedig ennek vagyunk eszközei: jó eszközöknek kell lennünk.”

A homília után a közösség hálaadó imát mondott a tele-

pülés elmúlt 800. évéért: „Legyen a földünk az élet, a növekedés, a gyarapodás és a hit megszentelt földje!” – imádkozták az érsekvadkertiek.

A szentmise végén Őszi Attila Csaba polgármester mondott köszöntőt. „Hálát adunk és áldást kérünk” – mondta, majd ő is megemlékezett a múlt nagy pillanatairól, számba vette a település értékeit, épített örökségét, az életüket széppé tevő hagyományokat, a közösségeket.

Végül Marton Zsolt megáldotta azt az 50 kilogrammos kenyeret, melyet Szolnokon sütöttek az ünnepre az érsekvadkertieknek továbbá a többi terményt is.

A szentmisét követően indult a körmenet. Aki tehetett, népviseletben kísért a kenyeret, kalácsot, a terményekből összeállított kompozíciókat. Elöl vitték a keresztet, mögöt-

te virágból készült rózsafüzérrel lépkedtek a gyerekek, majd következtek az ételek, egy hordó bor és gyümölcs-kompozíciók. A menet végig haladt a fő utcán, majd visszaérkezve a templomba a szertartás püspöki áldással fejeződött be. Végül a templom előtt Marton Zsolt megszegte a kenyeret és megnyitotta hordó csapját. A hívek együtt fogyasztották el a megáldott kenyeret.

Érsekvadkertben már 1223-ban említik a források plébániát, a Nógrádi-medence nyugati részén fekvő település az ország legősibb települései közé tartozik. IV. Béla adományozta Esztergomnak, így 770. éven át az esztergomi egyházmegye települése, majd amikor Szent II. János Pál pápa rendezte az egyházmegyei határokat, került a község a Váci Egyházmegyéhez.

A Szent András-templom templom 1743-ban épült. A település lakói a kommunizmus 40 éve alatt is őrizték a hitet, az esztergomi egyházmegye egyik „fellegvárának” nevezték. Ma is 8-900 hívó vesz részt vasárnaponta a szentmiséken, ami a 3700 lakost tekintve jelentős a szám.

A település 800. éves jubileumának megünneplésére két éven át készültek. 2021-ben indult a megemlékezések sora, ekkor áldotta meg Bábel Balázs kalocsai érsek a jeles évfordulóra készített zászlót. Az ünnepségsorozat lezáró alkalomra kéthetes szentségimádással készültek, hálát adva a múltért és fohászzkodva a jövőért.

A terményáldó körmenetet 30 éve újította fel a helyi Kalász csoport, azóta augusztus utolsó vasárnapján imával és énekekkel járják be a község fő utcáját. „Amit tavasszal, a búzaszenteléskor kérünk, azért ilyenkor adunk hálát. Mindenünk megvan, hogy az emberek jól tudjanak élni, nem feledkezünk meg a hálaadásról. Mennyi érték van e 800 évben, mennyi ember küzdelme, áldozata!” – fogalmazott Máthé György plébános.

Trautwein Éva
Fotó: Lambert Attila

A BIBLIA ÜZENETE

Az Isten irgalmára kérlek...

Róm 12,1–2

Azt hiszem, alaposan kiment a divatból, hogy „az Isten szerelmére” kérjünk valakit. Úgy tűnik, a *szerelem* szó jelentése valaha közelebb volt a szeretethez, ezért beszéltek Isten szerelméről, amikor végső alapot, még létező közös nevezőt kerestek. Mára mintha megfordulna a helyzet: a modern lelkeségek szívesen hangsúlyozzák, hogy Isten szeretete az emberi szerelemhez fogható. Feltéve, hogy egyáltalán beszél még valaki a szó nemes értelmében szerelemről.

Vasárnapi szentleckénk kezdőmondata hasonlít a régi fordulathoz. Pál ugyan nem Isten szerelmére, hanem az „Isten irgalmára” kéri a római keresztényeket: adják oda testüket, vagyis egész lényüket Istennek tetsző, élő, szent áldozatul. Szavai különös nyomatékot nyernek azáltal is, hogy mondatai előbb pozitív, felszólító, azután meg negatív, tiltó értelműek. Tegyétek ezt: váljatok áldozattá; ezt pedig ne: ne hasonuljatok a világhoz! Aztán újra visszatér a kíváncsú elemek egész sora: keresni azt, ami Isten akarata, ami helyes, kedves és tökéletes... Pál felsorolásában erő van, indulat, sürgető szeretet. Olyan érzésünk támad, mint amikor valakinek az egész lényre szólít és sürget. Ahogyan Isten „irgalma” is – egyébként pedig szeretete, szerelme is –, ami lényegének legfontosabb kifejezése (vö. Kiv 33,6; Jn 3,16; 1Jn 4,16).

A rómaiakhoz írt levélnek ez a két mondata, amelyet vasárnap olvasunk, fontos fordulópont a szövegben. Ami eddig benne volt, nem más, mint az üdvösség drámájának története, az emberi bűn és az isteni irgalom találkozása,

az előbbi mélysége és az utóbbi szinte felfoghatatlan reménysége. Amikor Pál „Isten irgalmára” kér, nem egy elvont fogalomra gondol, hanem mindarra, amit eddig fejtegetett: hogy Isten irgalmas volt és lesz választott népéhez, illetve megmutatta irgalmasságát rajtunk (zsidókon és pogányokon), „amikor még bűnösök voltunk” (vö. Róm 5,6.8). Mert mi is a „bűnösök” közé tartoztunk, nem volt mivel dicsekednünk, nincs saját érdemünk, amivel gyarolóságainkat takargathatnánk, ha arra kerül a sor. A levélben eddig erről a különös kettősségről volt szó, hogy nem érdemeljük meg, hogy nem várhattuk el, mégis így történt. Így csodálkozunk rá Isten győzedelmeskedő szeretetére, így várjuk ennek beteljesülését még azokban is, akik egyelőre látszólag elfordulnak tőle.

És most? A levél hátralevő része arról fog szólni, hogyan is képzel el Pál apostol azt az átalakuló gondolkodásmódot, amelynek a keresztényeket kell jellemeznie. Isten irgalmas tetteinek megismerése és átélmélkedése valamit átállít, megmásít, megújít bennünk. Átalakulunk, új elvek, új rendszerek kezdenek el működni a szívünk mélyén – Pál szavai erre biztatnak, s egyben ezt ígéri.

Ráismerhetünk mi is az ő irgalmára: saját történetünkben azokra az eseményekre, emberekre, helyzetekre, amelyekben Isten váratlanul „foghatóvá” válik. Áldozattá lehetünk: vagyis úgy élhetünk, hogy életünk célba érjen Istennél, és mind jobban megérthetjük, mi az élet valódi célja és értelme.

Martos Levente Balázs

GÖRÖGKATOLIKUS LELKISÉG

A Szent Liturgiáról (141.)

Hála Istennek, nem csak nosztalgizálva gondolhatunk arra, hogy az útszéli, a templom előtti álló vagy a temetői kereszt előtt keresztet vetettek a vallásos emberek, mert ma is tapasztalhatjuk ezt. Egyházunk éppen ezért állított és állít kereszteteket az ilyen helyekre: hogy imádságra buzdítsanak, ami legalább egy keresztvetésben megnyilvánul. Szerkönyvünk az ilyen „külső” keresztnek a megáldására is tartalmaz szertartást. A cím alatt jelzi, hogy ez „csak püspöki engedéllyel végezhető”. Ez már önmagában utal arra, hogy itt magasztosabb szertartásról van szó, ami aztán a terjedelemben is megmutatkozik.

A megáldás a „szokásos kezdet” elnevezésű imafüzérrel veszi kezdetét. Ezt követi a 98. *zsoltár*, Isten fönségéről szólva. Fő gondolata azonban vonatkoztatható a kereszt előtti imádságra: „Magasztaljátok a mi Urunkat, Istenünket, és boruljatok le lábai zsmolya előtt, mert ő szent!” Sőt, a zsoltár szinte ugyanígy fejeződik be: „Magasztaljátok a mi Urunkat, Istenünket, és imádjátok az ő szent hegyén, mert szent a mi Urunk, Istenünk!” Természetesnek vehető, hogy a következő énekek a Szent Kereszt tiszteletéről szólnak, előbb a szokásos tropár és konták, majd a keresztstenelésre vonatkozóan kérjük az Úrtól: „Küldd le szent malasztodat, Életadó, és szenteld meg e keresztet, és add, hogy segítségére és erősítésére legyen minden népednek!” Szinte azt lehet mondani, hogy ezzel el is jutottunk a lényeghez. Ámde nem! Ugyanis következik a pap áldó imádsága. Az ima előbb az előképet idézi: „a Paradicsom közepén elhelyezett életfát”. Aztán felsorolja a kereszthez kapcsolódó üdvtörténeti eseményeket, majd felidézi a keresztnek az Egyházban való hathatós jelenlétét. S csak ezek után kéri az Úrtól: „tekints kegyelmesen e keresztjelre, melyet

hív szolgálid erős hitből, lángoló szeretetből s néked való kedveskedésből állítottak fel (...) emlékjelül, s küldd le reá mennyei áldásodat, és telítsd meg azt ama keresztfának erejével és áldásával, melyen a mi Urunk, Jézus Krisztusnak (...) legtisztább teste megfeszítettett”. A folytatás mély gondolata azt idézi, hogy az egykori „szégyenletes fenyítőeszköz” mivé lett: áldott, szent, elevenítő és bűnbocsátó jelképpé változott. Így már kérheti a pap, hogy a Lélek kegyelme szentelje és áldja meg a keresztet. Aztán pedig sorolja a szentelés célját: „hogy e kereszt félelmetes és rettegett jelvény legyen minden látható és láthatatlan ellenség előtt”, a népnek pedig „hathatós oltalmára, a hitben való megszilárdulására” szolgáljon. Sőt: akik e kereszt előtt imádkozni fognak, azoknak teljesítse az Úr „üdvösségükre szolgáló összes kérelmüket”. Végül a keresztet felállítókért is szól az ima, hogy „a kereszt ereje által” mindig le tudják győzni a bűnre való kísértéseket.

A szenteltvízzel való meghintés után „a pap megtömjénezi a keresztet”. Közben szól az ének: „Szent kereszt: az egész világ oltalma! Szent kereszt: az Anyaszentegyház ékessége, a hívek erőssége, az angyalok dicsősége és a démonok veszedelme.” A hívek pedig „keresztcsokolásra jönnek”, tiszteletük jelül. Végül az elbocsátó ima is a keresztről szól.

Ivancsó István

A hét liturgiája

A év

SZEPTEMBER 3., ÉVKÖZI 22. VASÁRNAP (Nagy Szent Gergely pápa, Hilda) – Jer 20,7–9 (*Az Úr szava gyalázatomra vált.*) – Róm 12,1–2 (*Adjátok testeteket élő áldozatul!*) – Mt 16,21–27 (*Aki utánam akar jönni, tagadja meg önmagát!*) – **Zsoltosma:** II. zsoltárhét – **Énekrend:** Ho 229 – EE 588, Ho 229 – EE 142, Ho 132 – EE 594, Ho 274 – EE 361.
SZEPTEMBER 4., HÉTFŐ – (Rozália, Róza, Ida) – 1Tesz 4,13–18 – Lk 4,16–30.
SZEPTEMBER 5., KEDD – *Kalkuttai Szent Teréz* szűz emléknapja (Viktor, Lőrinc, Ofélia) – 1Tessz 5,1–6,9–11 – Lk 4,31–37.
SZEPTEMBER 6., SZERDA (Zakariás, Beáta, Zakaria) – Kol 1,1–8 – Lk 4,38–44.
SZEPTEMBER 7., CSÜTÖRTÖK – SZENT MÁRK, ISTVÁN ÉS

Ho 173 – EE 640, Ho 173 – EE 228, Ho 137 – EE 506, Ho 169 – EE 291
SZEPTEMBER 9., SZOMBAT – *Claver Szent Péter áldozópap emléknapja* (Ádám, Szergiusz) – Kol 1,21–23 – Lk 6,1–5.
SZEPTEMBER 10., ÉVKÖZI 23. VASÁRNAP (Tolentinói Miklós, Nikolett, Hunor) – Ez 33,7–10 (*Ha nem teszel semmit, hogy az istentelent visszatérítsd útjáról, vérét töled kérem számon.*) – Róm 13,8–10 (*A törvény teljessége a szeretet.*) – Mt 18,15–20 (*Ha hallgat rád, megnyerted testvéredet.*) – **Zsoltosma:** III. zsoltárhét – **Énekrend:** Ho 232 – EE 590, Ho 232 – EE 146, Ho 131 – EE 595, Ho 152 – EE 189.

PÁRBESZÉD A LITURGIÁRÓL

Minden igazhívóval

A római kánonban az Egyház vezetőiért mondott imádság az új misekönyvben így zárul: „és minden igazhívóval, akik a katolikus és apostoli hitet hűségesen őrzik és vallják”. Az eredeti szöveg „minden igazhívóról” beszél (omnibus orthodoxis), akik „ráadásul, helyesebben” (atque) őrzői (cultoribus) az egyetemes (catholicae) és apostoli (apostolicae) hitnek. A korábbi fordítás az igazhívókra körülírással utalt (a hitet hűségesen őrzik és vallják), amit a jelenlegi kiadás is megőrzött.

Kikért is imádkozunk itt tulajdonképpen? Jézus imádságához kapcsolódva („legyenek mindnyájan egygyé”, Jn 17,21), Krisztus szent (vagyis Istennek elkülönített), katolikus (vagyis egyetemes) és apostoli (vagyis az első tanítványok hagyományához hűséges) Egyházának egységéért, különösen is a pápáért, saját püspökünkért és minden részegyház püspökéért, akiknek az egység jeleként és előmozdítóiként kell szolgálniuk.

Ahogy Szent Ciprián püspök fogalmazott: „ezt az egységet elsősorban nekünk, püspököknek kell rendíthetetlenül megtartanunk és védenünk. (...) Egy a püspökség, amelynek

egészében mindenki az egészhez tartozó saját részét tartja.” (*De ecclesiae catholicae unitate*, 5)

Imádkozunk értük, hogy valóban igazhívó-
ek legyenek, akik felismerték, „mi az Isten akarata, mi a helyes, mi a kedves előtte, és mi a tökéletes” (Róm 12,2), és azt a szolgálatot is megkapták, hogy az első egyetemes zsinatok által megfogalmazott Hitvallás katolikus és apostoli hite fölött öröködjének. A liturgia vezetője értük többes szám első személyben imádkozik (ajánljuk fel neked), hiszen az egyetlen áldozatot nemcsak a saját, hanem velük egységben az egész Egyház nevében ajánlja fel az Atyának (III. Ince: *De sacro altaris mysterio*, III,5).

Ahogy láttuk, a latin miseszöveg itt három görög szóval imádkozik. Az ókor keresztényei ezzel mutatnak nekünk példát arra, hogy igazhívú (ortodox), az egyetemességre nyitott (katolikus) és Jézus tanítványaihoz hűséges (apostoli) lelkülettel keressük az egységre vezető utat, s ha kell, ne féljünk a nyilvánosság előtt tanúskodni (protestálni) Krisztus mellett.

Gérecz Imre OSB

A HÉT SZENTJE

Kalkuttai Szent Teréz

Szeptember 5.

Agnes Gonxha Bojaxhiu néven született az Oszmán Birodalom területén. A kisebbségben élő aromán nemzetiséghez tartozott. Édesapja sikeres építési vállalkozó volt, édesanyja a háztartást vezette. Ágnesnek még két idősebb testvére volt. A család az albán többséggel ellentétben – a mohamedán környezet ellenére – kitartott a katolikus hitben. Ágnes tizenhét éves korára elhatározta, hogy missziós nővér szeretne lenni Indiában, és barát-nőjével, Betikával jelentkezett a dublini Loretói Miaszszonyunk kongregációba, amelynek tagjai Indiában dolgoztak. 1931. május 25-én, a Teréz nevet Lisieux-i Szent Teréz tiszteletére választotta.

1946. szeptember 10-én Darjeelingbe kellett utaznia lelkigyakorlatra. A vonaton a harmadosztályú kocsiban óriási volt a tömeg, és megdöbbenve tapasztalta azt a nyomort és szegénységet, amely az indiaiak többségének kijutott. Úgy érezte, nincs joga arra, hogy a kolostor békéjében, kényelmében éljen, miközben az emberek, akiket szolgálni jött, nyomorognak. Küldetést érzett arra, hogy elhagyja a kolostort, megossza sorsát a szenvedőkkel és Jézust követve a szegények között szolgáljon. 1948-ban Kalkutta érsekén keresztül engedélyt kért XII. Piusz pápától, hogy elhagyhassa a közösséget és független apácaként Kalkutta nyomornegyedében dolgozhasson. Levetette szerzetesi öltözkét, fehér szarít öltött, és Patnába ment a missziós orvosnővérekhez, hogy megfelelő ápolónői kiképzést kapjon.

1950 októberében megkapta a pápai jóváhagyást egy új szerzetesrend, a Szeretet Misszionáriusai kongregáció megalapítására. Az indiai kormány támogatásával egy elhagyott hindu templomot alakítottak át a szegény, magatehetetlen, haldokló emberek otthonává. Nem sokkal később újabb a rend otthonokat nyitott a leprások és az árvák számára. 1965-ben VI. Pál pápa engedélyezte, hogy a rend más országokra is kiterjessze tevékenységét.

Teréz anya tevékenységét számos díjjal ismerték el, többek közt 1962-ben

megkapja a Padma Shri (Pompás lótusz) díjat India elnökétől, és a Nemzetközi megértés díját a Fülöp-szigetek kormányától. 1971-ben VI. Pál pápa Teréz anyának adományozta a XIII. János pápa-békedíjat.

Amikor átvette a Nobel-békedíjat, megkérdezték tőle: Hogyan segíthetjük elő a világbékét? Nagyon egyszerűen válaszolt: „Menjünk haza, és szeressük a családunkat!” A díjjal kapott 6000 dollárt Kalkutta szegényeinek juttatta el. 1983-ban II. János Pál pápánál tett látogatása során szívrohamot kapott. 1989-től, a második szívroham után már pacemakerrel élt. 1991-ben Mexikóban tüdőgyulladást kapott, és súlyosbodtak a szívproblémái. 1991-ben hosszú idő után először tért vissza hazájába, Albániába, és megnyitotta a rend ottani házát. Felajánlotta lemondását a rend vezetéséről, de a közösség ösztönzésére mégis maradt a rend élén. 1997-ben előbb csonttörést szenvedett, majd maláriát kapott, melynek következtében súlyos szívkárosodást szenvedett. Egészsége végképp megrendült, ezután leköszönt a rend vezetéséről. A halála után nyilvánosságra került leveleiből derült ki, hogy bár egész életében szüntelenül szolgált, ahogyan a nagy misztikusok, ő is évtizedekig szenvedett a lelki sötétségtől, a kételyektől és kísértésektől. Halálakor a rend a világ százhuszonhárom országában hatszáztíz missziót működtetett. India kormánya Teréz anya temetésekor háromnapos nemzeti gyászt rendelt el, és állami szertartást rendezett. Teréz anyát 2016, szeptember 4-én avatták szentté.

L. K.

Meglátni a gyermekben a „szent palántát”

Tari Irén szociális testvérrel beszélgettünk

(Folytatás az 1. oldalról)

– **Hogyan ismerte meg a szociális testvéreket? Hiszen abban az időben még titokban működtek.**

– Ez kalandos történet. Amikor gimnazista voltam Dabason, éreztem, hogy nagyon keresek valamit, de fogalmam nem volt, hogy pontosan mi az. Tudtam, hogy mérhetetlenül fontos nekem a Jóisten, az egész életemet betölti. A lajosmizsei káplánok sejtették, hogy szerzetesi hivatás van kialakulóban. Mindketten sokat köszönhetek Viktória testvérnek, aki emblematikus szociális testvér volt. Kiskundorozsmán dolgozott védőnőként, a még a felosztatás előtt lépett be Szociális Testvérek Társaságába. Cigányokkal is foglalkozott, jól tudott bánni velük. Olyan vonzó példát nyújtott, hogy a szegedi kispapok is kijártak hozzá lelki táplálékért. Az egyik káplán atya összeismertetett engem Viktória „nénivel”, akit akkor még nem hívhattunk testvérnek. Később, amikor Budapestre kerültem, hogy gyógypedagógusnak tanuljak, megismertettek Sztrilich Ágnessel, aki fiatalokkal foglalkozott a Krisztus Király Plébánián. Ez titkos szerzetesképzés volt, hittanóra címen. Jelentkeztem nála, mondtam, hogy szeretnék jönni a hittancsoportjába. Akkor még én is csak ennyit tudtam a dologról, nem találtam különösnek, hogy csak lányok vannak ott. Mindenestre ott-hon éreztem magam közöttük.

– **Mikor döbbsent rá, hogy ők tulajdonképpen szociális testvérek?**

– Világos volt, hogy összetartoznak, de hogy ez egy szerzetesközösség, az csak később derült ki. Nem beszélünk kifejezetten a szerzetesi életéről. A közösség lelkeségének anyagait is úgy vettük végig, hogy nem volt kimondva, ez a Szociális Testvérek Társaságának benedeki gyökereihez tartozó regula. Csak annyit tudtunk, hogy Szent Benedek *Regulája*. Ugyanígy ismertük meg a szabályzatot és a lelkeségi irodalmat is. Szép lassan belenőttem a közösségbe. Ha ma egy fiatal a szerzetesi utat keresi, általában hivatástisztázó lelkigyakorlatra megy, majd közösséget választ. Annak idején ez nem így történt, hiszen az üldöztetés, az illegális miatt minden rejtve volt a nyilvánosság elől. Kerestünk valamit, de nem tudtuk pontosan, mi az, mert nem volt előttünk példa. Én akkor úgy éreztem, megtaláltam, amit kerestem, majd szép lassan megfogalmazódott bennem, hogy ez a szerzetesség.

– **A rend felosztatása után mindenki külső testvérként élt a szociális testvérek közül. A nyolcvanas években milyen volt ez az életforma?**

– Sokan voltunk fiatalok, vagy húszan. Mindenki lakott valahol, hiszen közösségi élet akkoriban nem volt lehetséges. Összejártunk, felmentünk egymáshoz közös lelki programokra. Én egy darabig kollégiumban, majd albérletben éltem. A lelkikapokon sokszor kirándultunk, leültünk egy réten vagy hegytetőn, lelki olvasmányt olvastunk, és arról beszélgettünk. Mindennap megvoltak az imádságaink. Gyakran ugyanoda mentünk szentmisére. Sokféle módon találkoztunk, tartottuk egymással a kapcsolatot.

– **Tapasztaltak megfigyelést, zaklatást?**

– Tudott rólunk a rendőrség. Voltak testvérek, akiket beidézték ki-

hallgatásra, azaz „beszélgetésre” hívták őket, például azért, mert ismerték Viktória nénit. Próbálták kiszedni belőlük az információkat, de alapvetően világosan látták, hogy mi történik közöttünk.

– **Hogyan kezdődött a gyógypedagógiai pályafutása?**

– Nagy álmom volt, hogy pszichológus legyek, de akkoriban ez a tudomány csak a kiváltságosok számára létezett. A gyógypedagógiai képzés másodévében szakot kellett választani. Kettőt kellett megjelölni, s azok közül aztán az egyikre vették fel az embert. Beírtam a pszichopedagógiát, amit nagyon szerettem volna, és kényszerűségből a logopédiát, bár nem akartam logopédus lenni. És mit ad a Jóisten? Logopédiára vettek fel, így logopédus lettem. Amikor végeztünk, mindenki logopédus állást keresett, csak én szerettem volna gyógypedagógusként elhelyezkedni.

– **Az elmúlt évtizedekben sokat fejlődött a gyógypedagógia és a fejlesztőpedagógia. A diszlexia, diszgráfia, diszkalkulia mellett ma már tudunk a figyelemhiányos hiperaktivitás-zavarról (ADHD) is, és közismert, hogy vannak sajátos nevelési igényű (SNI) gyerekek. Amikor Ön dolgozni kezdett, a tanulási nehézséggel küzdő gyerekeket sokszor egyszerűen csak butának tartották.**

– Amikor végeztem, még nem létezett a fejlesztőpedagógia tudománya, de már tanultunk Meixner Ildikóról és a diszlexiáról, továbbá az autizmusról is, de csak érintőlegesen. Elvittek minket Lipótmezőre, hogy nézzük meg az autista gyerekeket, akik oda voltak bezárva. A gondozók nem tudták, mit kellene tenni velük, de azt észrevettük, hogy van köztük olyan, aki fejből felmondja a telefonkönyvet.

A kisegítő iskolában, ahol 1981-től 1991-ig tanítottam, a legkülönbözőbb gyerekek ültek a padokban. Ez idő alatt létrehoztak egy kétéves szakiskolai képzést az okosabb értelmi fogyatékos és a gyengébb képességű általános iskolás gyerekek számára, akik így kertésznek, bőrdíszművesnek, varrónőnek vagy segédápolónak tanulhattak. Látszott, hogy aki a kisegítő iskolából tovább tudott ta-

nulni, az képes lett volna beilleszkedni az általános iskolába is, de akkor még nem ez a szemlélet volt a meghatározó. Amikor később hitoktató lettem egy, a Rákóczi tér közelében lévő állami iskolában, akkor kezdték el integrálni a tanulási nehézséggel küzdő gyerekeket az általános iskolába. Megkértek, hogy vállaltam fejlesztést, mivel gyógypedagógusi végzettségem van. Emlékszem, volt ott egy kisrác, aki az osztályban az utolsó padban ült, látszólag alig tudott valamit. Elkezdett fejlesztesre járni hozzám. Elámultam, amikor úgy megoldott egy logikai feladatot, ahogy én nem tudtam. Ez a gyerek nem buta! – döbbsentem rá. Csak ki kellett bogozni, hol akadt el. Kiderült, hogy nem tud olvasni, és emiatt teljesít olyan rosszul. A fejlesztőpedagógiának az a gyönyörűsége, hogy meg kell keresni, hol van elakadva a gyerek, és ott kell megsegíteni. Később ez a fiú hatalmas fejlődésnek indult.

– **Sokszor nem tudni, mikor tesszünk jót a gyerekünknek, aki valamilyen tanulási nehézséggel küzd az iskolában: ha elvisszük a nevelési tanácsadóba, és felmentéseket, fejlesztést kap, vagy ha nem érzí magát megbélyegezve, és mindent úgy próbál teljesíteni, ahogyan a többség. Mi a jó megoldás?**

– Mind a kettőre van példa. Egyes szülők túlaggódók, a legkisebb probléma esetén rohannak a szakszolgálatokhoz, pedig lehet, hogy csak egyenetlenül fejlődik a gyerek. Más szülők pedig nem látják be, hogy a gyerekük súlyos tanulási nehézséggel küzd, hanem a pedagógusra hárítják a felelősséget, mondván, hogy az nem jól tanítja. A szülő sokszor bélyegnek éli meg a diagnózist, nem pedig úgy, hogy segítik a gyereket az ajánlott fejlesztéssel. Ha egy gyereknek valóban tanulási nehézsége van, csak az vezet megoldásra, ha segítséget kap. Ha nem kap, akkor még jobban kínlódik majd, és egyre frusztráltabbá válik.

– **A gyerekek önértékelésére nem hat rosszul egy szakszolgálat által kiadott szakvélemény?**

– Legtöbbször inkább a szülőket érinti ez rosszul. Úgy látom, a gyerekek esetében sok múlik az osztályfő-

nőkn. Az osztálytársakat rá lehet vezetni arra, hogy mindenki más, az egyik ebben ügyes, a másik abban. A gyerekek ezt el is tudják fogadni. A gondok ott kezdődnek, ha otthon gyakran szóvá teszik a gyerek hiányosságait. Ismertem olyan autistát, aki annyira bele tudott olvadni a környezetébe, hogy egyáltalán nem látszott rajta a fejlődési zavara. El tudta fogadni önmagát. De ismertem olyat is, aki mindig arra hivatkozott, hogy ő autista. Ezt nyilván otthon hallotta. Mindannyiunknak vannak nehézségeink, bizonyos dolgokban segítségre szorulunk. De nem azt kell elmélyíteni, hogy miben rossz valaki, hanem hogy mi az az adottsága, ami mindenki számára fontos.

– **A kisegítő iskola után hova került?**

– 1991 fontos időszak volt az életünkben. A rendszerváltás után a szerzetesközösségek előjöttek az illegálisból. Abban az évben volt egy nagy káptalanunk, amire Amerikából is szép számmal érkeztek testvérek. Akkor ráésszeltem, hogy meg kell tanulunk angolul, ha meg akarjuk érteni egymást, így kértem, hogy elmehessek angolt tanulni. Először Buffalóban, majd Kaliforniában éltem és tanultam. 1992 végén tértem haza, és visszamentem tanítani a kisegítő iskolába. 1993-ban rám bízta a közösségen belül a fiatal fogadalmas testvéreket. 1997-ben eljuttattam a Fülöp-szigetekre, ahol részt vettem a testvérek életében. Onnan hazatérve kerültem a Rákóczi tér közeli iskolába először hittantanárként, majd gyógypedagógusként is, hiszen akkor már fejlesztést kellett biztosítani a tanulási nehézséggel küzdő gyerekeknek. 2008-ban világossá vált számomra, hogy váltanom kell, nagyon nehéz volt az állami iskolában. Akkor találtam rá a Kolping-iskolára, amit nagyon megszerettem.

– **Mit szeret a Kolpingban?**

– Amikor odakerültem, még csak százötven gyerek járt oda. Megfogott a családi légkör, ami a növekvő létszám ellenére ma is jellemzi az iskolát. Jó megtapasztalni, hogy a tanári karban egységes az értékrend. Mindnyájan a gyerekekért vagyunk, azért, hogy segítsük őket.

– **A rendszerváltás után hogyan változott meg a szociális testvérek életformája?**

– Visszakaptunk ingatlanokat, így lehetőség nyílt arra, hogy együtt élő közösségek jöjjenek létre. A belső testvérek együtt élnek. Budapesten több házunk is van, vidéken kevesebb testvérünk él. Én külső testvér vagyok, aki egyedül él. Akik együtt élnek, napi szinten csiszolódnak egymáshoz, de azt is megélik, hogy megtartó erő a közösség, hiszen hordozzák egymást. A külső testvér élete magányosabb. Hetente kiscsoportokban találkozunk és osztjuk meg egymással az életünket. Az én helyzetem most eléggé sajátos, hiszen hárman lakunk ugyanabban a házban, de külön lakásokban.

– **Miért ad hálát a negyven évre visszatekintve?**

– A Jóisten vezetéséért. Az életemet fel lehetne fűzni szentírási mondatokra. Amikor fiatal voltam, sokat imádkoztam ezt a zsoltársort: „Az utat, merre menjek, mutasd meg!” És a Jóisten megmutatta, lépésről lépésre. Amikor a közösségben fogadalmat teszünk, mottót választunk. Az enyém ez volt: „Itt vagyok, Uram.” Ez jól kifejezte a kezdeti lendületet. Nagy alkalmakkor lehetőség van arra, hogy változtassunk a mottón. Én az örökfogadalmammal ezt választottam: „Nagyobb szeretete senkinek nincs, mint aki életét adja barátaiért.” Aztán idővel rájöttem, hogy ez nagyon nehéz mondat, mert mindennap szembesít azzal, hogy vajon tényleg odaadom-e az életemet. És nemcsak a testvérekért, hanem mindenkiért, aki az utamba kerül. Így aztán a fogadalmam huszonötödik évfordulóján megint változtattam. Hiszen az ember legmélyebb vágya ez: „Dicsőség az Atyának, a Fiúnak és a Szentléleknek”, hogy a Szentháromság dicsősége legyen nyilvánvalóvá az én életemben és a világ életén keresztül.

A tanításban meghatározó számomra ez az idézet: „Szolgálatuk betöltésére neveljük a szenteket.” Mi más lehetne egy pedagógus, egy fejlesztőpedagógus, egy hitoktató vezérfonala, mint hogy meglássa a gyermekben a szent palántát? Mindig azt keresem, hol van megakadva a gyerek; bogozgatom az életét, együtt munkálkodom vele, segítem abban, hogy megtalálja a helyét, és felismerje, mi a hivatása.

– **Látja a munkája gyümölcsét?**

– Éppen tegnap kaptam egy levelet az egyik szülőltől. Régebben hozánk került a kislfia, aki alig tudott magyarul, hiszen Romániából települtek át. Nagyon akart tanulni, hihetetlen elszántság volt benne, dühkitörései voltak, ha valami nem sikerült neki. Most végezte el a kilencedik osztályt négyesekkel-ötösökkel, pedig korábban beszéd fogyatékosnak sorolták be. Éveken át dolgoztunk együtt. Rájött arra, hogy ha komolyan befektet a munkába, annak megvan az eredménye. Olyan megerősítő látni a gyerekek fejlődését! 2008-tól 2020-ig fejlesztettem gyerekeket az iskolában, sok diákot végigkísértem alsó tagozattól az érettségig. Számítalan autista vagy beszéd fogyatékos gyereket érettségiztettünk le. Aki megtanul együtt dolgozni velem, és otthonról is támogatást kap, annak az élete részévé válik a rendszeres munka, és szép eredményeket érhet el.

Vámosy Erzsébet
Fotó: Lambert Attila

Induljunk el Isten felé!

Miskolcon tartották az Egri Főegyházmegye tanévnyitó ünnepségét

Tanévnyitó ünnepséget tartottak az Egri Főegyházmegye fenntartásában működő oktatási-nevelési intézmények lelképásztorai, pedagógusai számára a miskolci körcsarnokban augusztus 23-án. Koncelebrált szentmisét mutatott be Ternyák Csaba egri érsek. A szentmise után előadást tartott Bábel Balázs kalocsakecskeméti érsek Krisztus a jövőnk címmel, majd átadták az idei Szent Gellért-díjakat.

A Miskolci Egyetem Sportközpontjában, ismertebb nevén a körcsarnokban a megjelenteket Lóczy Tamás, a helyi Egyházmegyei Katolikus Iskolák Főhatóságának (EKIF) elnöke köszöntötte.

Beszédében Ferenc pápa tanítását idézte mint iránymutatást az iskolai életre: „Úgy kell nevelni a szellemet, hogy fokozódjon benne a képesség a csodálatra, a lényeglátásra, a szemlélődésre, az önálló ítéletalkotásra, tovább a vallási, erkölcsi és szociális érzék kifejtésére.”

A tanévnyitó szentmisén szentbeszédében Ternyák Csaba egri érsek örömet fejezte ki, hogy együtt kéri a Szentlélek segítségét a következő tanévre.

A felolvasott evangéliumi részre, Jézus példabeszédére emlékeztetve a főpásztor kifejtette: a szőlősgazda reggel, délben és délután is felfogadott téren ácsorgó embereket a szőlőjébe. Mindannyian ugyanabban a jutalomban részesültek, függetlenül attól, hogy mennyi időt dolgoztak a szőlőben. Isten igazságossága más, mint a miénk – mutatott rá az egri érsek.

A szülő bennünket jelképez. Ha valaki csak az utolsó órában kezd el saját lelkével foglalkozni és Isten felé fordulni, ugyanúgy örök életet kap. A lényeg, hogy elinduljunk Isten felé – hangsúlyozta Ternyák Csaba. – Ő képes együttérezni mindannyiunkkal, és erőt ad, nyitottá teszi a szemünket, fülünket és a lelkünket arra, hogy egymás felé szeretettel forduljunk. Legyünk érzékenyek egymás problémáira, nehézségeire! – buzdította a jelenlévőket az egri érsek.

A szentmise után Bábel Balázs kalocsakecskeméti érsek *Krisztus a jövőnk* című előadásában a történelem különböző időszakainak társadalmi folyamatait, változásait elemezte, rámutatva, hogy csak a hit-

tel adott válaszok teszik teljesé az embert. A technika folyamatosan fejlődik, különbö-

zó ideológiák váltják egymást, a remény azonban az ókorban, a jelenben és a jövőben is

Jézus Krisztus feltámadására, az örök élet ígéretére épül. Ha hiszünk ebben, nem lesz értelmetlen a szenvedés, könnyekben el tudjuk viselni a mindennapi gondokat, mert tudjuk, hogy nem vagyunk egyedül. Isten velünk van, és csak vele, általa kapjuk meg az örök élet jutalmát – hangsúlyozta Bábel Balázs.

A technológia hatalmában élünk – hangzott el Aczél Petra retorika- és kommunikációkutató előadásában. – Átlagosan 2617-szer nyúlunk az emberek az okostelefonhoz egyetlen nap alatt. A klímaváltozás kérdése, a robotok és a mesterséges intelligencia széles körű elterjedése, a demográfiai problémák a felnőttek, de a fiatal generáció jóllétére is hatással van.

Túl sok lényegtelen információ között élünk, nem tudunk szelektálni, és félünk a

A Szent Gellért-díj idei kitüntetettjei: arany fokozatú elismerésben részesült Fábrikné Király Klára igazgató (Sátoraljaújhely; Árpád-házi Szent Margit Katolikus Általános Iskola és Óvoda), Hadzsi Emőke igazgatóhelyettes (Gyöngyössolymos; Nagy Gyula Katolikus Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola), Kocsisné Horti Mónika pedagógus (Jászfényszaru; IV. Béla Katolikus Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola), Kocska Ágnes igazgató (Ózd; II. János Pál Katolikus Általános Iskola és Óvoda), Kovács Miklós Istvánné igazgató (Karcag; Györffy István Katolikus Általános Iskola és Szent Erzsébet Óvoda) és Szabó Zsófia igazgató (Sajólad; Fráter György Katolikus Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola); ezüst fokozatú elismerésben részesült Bárdosné Somogyi Erzsébet pedagógus (Bánréve; Szent Mihály Katolikus Általános Iskola és Óvoda), Farkas László pedagógus (Eger; Szent Imre Katolikus Általános Iskola és Jó Pásztor Óvoda, Alapfokú Művészeti Iskola), Gecsőné Csőri Edina gazdasági vezető (Hernádkak; Mátyás Király Katolikus Általános Iskola és Óvoda), Géczy Zsoltné igazgatóhelyettes (Gyöngyös; II. Rákóczi Ferenc Katolikus Általános Iskola), Kormosné Szabolcsi Brigitta (Balaton; Gárdonyi Géza Katolikus Általános Iskola és Óvoda), Kovács Ádám (Eger; Eszterházy Károly Katolikus Egyetem Gyakorló Általános Iskola, Gimnázium, Alapfokú Művészeti Iskola és Technikum), Szabó-Bálint Katalin (Jászapáti Gróf Széchenyi István Katolikus Gimnázium) és Szabó László (Miskolc; Gárdonyi Géza Katolikus Általános Iskola és Óvoda).

csendtől. A sok zaj miatt nő a stressz, megjelenik az alvászavar, a motivátlanság, megszűnik a bizalom és a valóságos kapcsolat az emberek között – hívta fel a figyelmet az előadó.

Arra biztatta a pedagógusokat, hogy a csendet teremtsék meg magukban és a tanteremben is, és a jövő legfontosabb készségeit adják át a diákoknak: a személyes kommunikáció megteremtésének képességét, a társas intelligenciát, a változások szeretetét, az udvariasság és a kötődés képességét, valamint hogy hálásk tudjanak lenni egymásnak és egymásért. Mindezt első sorban példaadással tegyék, hiszen a személyes példának óriási szerepe van a nevelésben.

Az előadások után a példaadó hitéleti és szakmai munka elismeréseként Ternyák Csaba érsek Szent Gellért-díjat adományozott az egyházmegye több pedagógusának.

Ezt követően az egri főpásztor igazgatói megbízói oklevelet adott át tíz intézményvezetőnek.

Idén két iskolával, a miskolci Bársony János Római Katolikus Általános Iskolával és a szögligeti Assisi Szent Ferenc Katolikus Általános Iskolával bővült az Egri Főegyházmegye oktatási intézményeinek száma: jelenleg mintegy 100 feladatellátási helyen 57 köznevelési intézmény működik az egyházmegye fenntartásában.

Az ünnepség végén Ternyák Csaba egri érsek megnyitotta a 2023–24-es tanévet. Az eseményt élőben közvetítette YouTube-csatornáján a Szent István Televízió.

Forrás:
Egri Főegyházmegye

Fekete Szabolcs Benedek szombathelyi segédpüspök szentelte fel augusztus 12-én az eszteregnyei Nagyboldogasszony-templom új oltárát, rajta a régi, 1936-os oltárképpel. A templom búcsúnapiján a hívek Kanász Viktor történész előadását is meghallgathatták, aki a régi-új oltárképet mutatta be.

A 10 órakor kezdődő oltárszentelési szentmisére megtelt a templom. „Egy bazilikába érkeztem” – köszöntötte a helybelieket Fekete Szabolcs Benedek, amikor a település hatalmas templomát és a hívek erőfeszítéseit, áldozatkészségét méltatta.

Szentbeszédében a szombathelyi segédpüspök Nagyboldogasszony ünnepéhez kapcsolódóan Mária nagyságának titkáról elmélkedett, amely éppen a kicsinységében rejlik, abban, hogy tudott, akart kicsiny lenni. „Ahogyan a Szentírásban olvashatjuk: a hatalmasokat az Úr letaszítja trónjáról, a kicsinyeket felmagasztalja. A legnagyobb felmagasztaltatás, hogy a Szűzanya testétől-lelkestől megdicsőült. Nekünk is életfeladatunk a kicsinység megvalósítása. Ez nem könnyű, hiszen látjuk a hatalmasokat, azokat, akik kérkednek hatalmukkal. Ez így van közösségeinkben, családjainkban is, sőt már a tanítványok között is megjelent ez a magatartás. Az Úr viszont azt mondta: aki a legnagyobb akar lenni, legyen mindenki szolgája.”

A püspök felelevenítette a bencés szerzetes, Placid atya emlékét is, akit elhurcoltak a galúgra. Tízéves rabságra alatt rájött a túlélés szabályára: miközben az örök éreztekék hatalmat, a rabok igyekeztek felülmúlni őket, csakhogy szolidaritásban,

egymás segítségével, kitartásban, önzetlenségben, odafigyelésben.

Egy, a kőszegi Szent Jakab-templomban is látható köpenyes-palástos Madonna-ábrázolásra utalva, amelyen a Szűzanya palástja alatt védelmezi az alatta állókat, Fekete Szabolcs Benedek kiemelte: Ahhoz, hogy minél többen elférjünk e palást alatt, össze kell húznunk magunkat, kicsinynek kell lennünk. Elnézőnek, megbocsátó szívűnek, befogadónak kell lennünk, hogy Mária örüljön annak, milyen gyermekei vannak.”

A szentbeszéd után került sor az új oltár felszentelésére, amely a hívek munkája, és amelyen a régi oltárkép mellett Szent Ritát és Szent

Ferencet ábrázoló szobrok is helyet kaptak.

A szentmise után délután Mária-köszöntővel folytatódott az ünnepi program, majd Kanász Viktor történész, az MTA-PPKE Fraknoi Vilmos Római Történeti Kutatócsoport munkatársa tartott előadást a templomról.

A falu történetének rövid bemutatása után Kanász Viktor a templom építése kapcsán megjegyezte: az itt élők egészen 1886-ig a környező településekre jártak szentmisékre. Ekkor szentelték fel a templomot, amely méreteiben jóval meghaladja a szomszédos falvak templomainak befogadóképességét.

Az eredeti főoltárról és oltárképről Heiter Robert Gottfried szepetneki plébános jóvoltából fotót is láthattak az érdeklődők.

Az eredeti oltárképpel a helybeliek nem voltak megelégedve. Így amikor készültek a templom szentelésének 50. évfordulójára, az épület külső és belső felújítása mellett új oltárkép készíttetését is elhatározták. A feladattal Szalóki Szánthó Géza szombathelyi születésű festőművészt bízták meg, aki Tiziano Mária mennybevételét ábrázoló alkotása mellett az esztergomi bazilikában és a kalocsai székesegyházban is látható, hasonló témájú képeket is alapul vette az eszteregnyei oltárkép elké-

szítéséhez. Márián kívül további 27 alakot festett meg a képen – ismertette Kanász Viktor.

A felújított templom felszentelését Pehm (Mindszenty) József zalaegerszegi apát-plébános, zalai püspöki biztos végezte, akinek két, eredeti kézjeggyel ellátott levele is előkerült Kanász Viktor kutatásai során abból az iratcsomóból, amelyet Heiter Robert Gottfried plébánostól kapott, aki az eszteregnyei oltárképpel kapcsolatos kutatást segítette. Mint kiderült, Mindszentyvel alku-dozni kellett, hogy elvállalja a szentelést, ugyanis 1936. augusztus 15-én volt egy másik meghívása is templommegáldásra, Novára. Bár kérte a szentes augusztus 16-ára történő áttételét, ezt a plébános, Kohl Gyula nem fogadta el. Némi unszólásra végül mégis kótelnek állt.

Am alig harminc év múlva, a II. Vatikáni Zsinat liturgikus reformját félreértelmezve az akkori plébános elbontatta az oltárt. Az oltárkép a kórusra került, helyette a főoltár helyére nagy méretű falfestmény került a mennyebe felvett Máriáról.

Az ezredfordulón kezdődött meg a szentély eredeti állapotba történő visszaállítása, amely akkor félbemaradt. Az új plébános, Heiter Robert Gottfried azonban fontosnak tartotta, hogy a templomhoz méltó legyen a szentély megjelenése, s hogy az épület belső terehez esztétikailag jobban illő, a már meglévő berendezésekkel egységet alkotó oltára legyen a templomnak. Az elmúlt hónapokban ezen dolgoztak a szakemberek – derült ki Kanász Viktor előadásából. A nap a Boldogasszony-vesperás elimádkozásával, majd agapéval folytatódott.

Forrás és fotó:
Szombathelyi Egyházmegye

Mária óvó palástja alatt

Oltárszentelés Eszteregnyén

A kicsinyekért és a szegényekért

Új hivatások a piarista rendben

Az évi hagyományos piarista találkozó augusztus 18-án ért véget Kecskeméten. A záró szentmisében három fiatal lépett közelebb Krisztushoz a piarista hivatás útján: Zelles András, Morvai Gábor és Turi Gellért.

Zelles András piarista öregdiák szeptembertől megkezdte jelölt évét a budapesti Kalazantínium rendházban. A jelöltség a piarista képzés első szakasza, amely során egy szerzetesközösséghez csatlakozva ismerkedik meg a jelölt a piarista karizmával, szolgálattal és a rendalapító életével.

A szentmise előtt Morvai Gábor öltötte magára a piarista szerzetesek öltözékét, a reverendát, s ezzel megkezdte a noviciátust, amely a szerzetesi kezdeti képzés második szakasza. Ezalatt a novíciusok beavatást nyernek a szer-

züksége van a piarista hivatásokra. Igénylik a kicsinyek, a szegények, a fiatalok és a világ, hogy hiteles tanúkként ott legyünk mellettük. Soha ne feledd el, hogy ennek a küldetésnek egyedüli középpontja Jézus Krisztus, aki értünk adta önmagát! Az eucharishtiában ezt ünnepeljük, ezt tesszük jelenvalóvá. Itt és most erre hívunk téged, és erre hív az Egyház, hogy ezt cselekedd az ő emlékezetére” – zárta homíliáját Zsódi Viktor.

Az első fogadalommal veszi kezdetét a studentátus, amely egy hat évig tartó szakasz. Ezalatt a növendékek teológiai és pedagógia tanulmányokat végeznek a szerzetesközösség tagjaként.

A szentmise végén két szerzetesnek mondott köszönetet a közösség. Guba András 11 év után átadja a növendékmagiszteri feladatokat Szakál Ádámnak. A több mint egy évtize-

zeti életbe egy szerzetesi közösség tagjaként. „Ez a szertartás és a most következő év segíten téged a szabad döntés meghozatalában, hogy jobban halld az Úr hangját és el tudj köteleződni az Úr követésére piaristaként” – mondta Zsódi Viktor tartományfőnök.

A szentmisében tette le első szerzetesi fogadalmát Turi Gellért. Jézus három meghatározással is azonosítja magát az evangéliumban: a gyermekekkel, a szegénység különböző formáival és a hiteles tanúkkal. E három szót a piarista hivatásról, a kalazancius küldetéséről is. „Szerény büszkeséggel mondjuk azt, hogy Kalazanci Szent József megtalálta számunkra a legjobb formáját Krisztus követésének. Erre hívunk téged, erre küld téged a rendalapítónk – fogalmazott szentbeszédében a tartományfőnök. – A rendi közösség ad erőt és gazdagságot nekünk, hogy adni tudjunk a körülöttünk lévőeknek.”

„Az elmúlt napokban azt hallhattuk egymás beszámolóiból, hogy ennek a világnak

des szolgálatot Márkus Roland köszönte meg egykori mesterének, aki hűségesen és odaadóan vezette a növendékeket, akiket az Úristen a rendbe hívott.

Novícius magiszteri szolgálatától búcsúzott el 27 év után Lobmayer Imre. „Egy olyan noviciátusi év, amelyben te vezetted végig az embert, meghatározó az ember lelkének – mondta Szakál Ádám. – Imádkozzatok tovább a növendékekért és értünk, akik most átvesszük tőletek e szolgálatokat!”

Végül Lobmayer Imre átadott egy kis dobozt utódjának, Keserű Györgynek, amelyben Boldog Kazáni Péter ereklyéje található, aki novícius magiszter volt Kalazancius korában. „Kérem őt, hogy imádkozzon érted és a rád bízottakért, adjon neked a Jóisten bölcsességet és szeretetet a rád bízottak iránt.”

Forrás: Piarista Rend Magyar Tartománya
Fotó: Csapó Viktória

Templom épült Szakolyban

(Folytatás az 1. oldalról)

A ház és a haza szavunk ugyanabból a szótöbblől származik – emlékeztetett. – Istennek építettünk most házat, amely a mennyország kapuja, itt léphetünk be Isten világába.

Amikor megépítettük ezt a templomot, Isten országát is építettük. Isten ott uralkodik, ahová beengedik, ahová meghívják – abban a házban, amelyet sziklára, Jézus Krisztusra építenek. Isten kinyilatkoztatott igazságára, a szeretet evangéliumára kell ráépíteni az életünket, hogy Isten országának hordozói legyünk.

Prohászka Ottokár püspök gondolatát idézve a főpásztor kifejtette, hogy Szent Istvánnak élő istenkapcsolata, szilárd hite volt, ebből következően tudta szolgálatát, amit Isten rábízott, ily módon elvégezni.

Szent István király bennünket is tanít, hogy ne csak földi keretek között gondolkodjunk, hanem legyenek örök távlataink, a hitünk emeljen át bennünket az e világi nehézségeken.

Kapaszkodjunk bele a szilárd hitbe, ahogyan Szent István király és a családja, az első szent magyar család, valamint az Árpád-házi szentek és nagy szentjeink tették ezeréves történelmünk során. Ők életre váltották ezt a tanítást, nem volt kérdés, hogy van-e Isten, vagy nincs, imádkozzunk-e, vagy sem, megünn-e templomba, vagy nem. Őseinknél, szüleinknél, nagyszüleinknél mindez egyértelmű volt. Azért vagyunk most itt, azért van élő hitünk, kapcsolatunk Istennel – amit újra meg újra meg kell újítani –, mert ők átadták a hitüket – mondta a püspök.

A szentmise befejező áldása előtt beszédet mondott Simon Miklós országgyűlési képviselő; Baracsi Endre, a megyei közgyűlés alelnöke és Bacsai Erzsébet polgármester. Végül Bakó Sándor plébános mondott köszönetet elsősorban a Jóistennek a templomépítésért, a Debrecen-Nyíregyházi Egyházmegyének, a magyar kormánynak, a kistérségnek, a településnek a támogatásért.

Mint mondta, csodák csak ott történnek, ahol az emberek tesznek érte valamit. Az el-

múlt év során mindig voltak, akik készen álltak segítséget nyújtani, akikre számíthatott. Szakolyban nemcsak hirdetik, hanem élnek is az ökumenizmust, ezt igazolja az is, hogy egy évben keresztül a reformátusok közösségi házában mutathatta be a vasárnapi szentmiséket.

A Debrecen-Nyíregyházi Egyházmegye hozzájárulásával, a magyar kormány támogatásával és a hívek nagylelkű adományainak köszönhetően az új templom több mint 113 millió forintból készült el.

Az újonnan épült templom elődjét 1949-ben szentelték fel ugyancsak Szent István király tiszteletére. A tornyot évtizedekkel később 1996-ban építették hozzá, azonban az a nem megfelelő építészeti munkálatok miatt megdőlt, így maga a templom is életveszélyessé vált, a statikai sérüléseket nem lehetett helyreállítani. A bontási munkálatok 2022. nyár végén történtek meg.

Az új templom alapkövét 2022. november 13-án helyezték el. Az épületet Kasuba János építész tervezte, a kivitelezés műszaki ellenőre Sztupa András volt.

Szöveg és fotó: Kovács Ágnes

Szolidaritás a sérültekkel

Fogyatékkal élők Szent Damján-tábora Bodajkon

Az országban egyedülálló táborot görögkatolikus kispapok hoztak létre 1997-ben azzal a céllal, hogy egy hétre levegyék a terhet a sérült gyermekek szüleiről, egy hét feledhetetlen vakációt ajándékozzanak a gyermekeknek, és felhívják a társadalom és a fiatalok figyelmét a sérültekkel való szolidaritásra. Idén augusztus 1. és 5. között zajlott a 26. Szent Damján-tábor Bodajkon.

Az évente megrendezett egyhetes program részeként a táborozóknak lehetőségük nyílik különféle fejlesztő és szórakoztató programokon való részvételre; mindezek mellett a hit is fontos szerepet kap.

A táborban való részvétel teljesen ingyenes. A működéséhez szükséges összeget év-

ről évről közös összefogás által is csak nagy erőfeszítések árán tudják összeszedni. A legutóbbi táborban 120 fogyatékkal élő gyermeket táboroztattak 150 önkéntes fiatal bevonásával. Az idei táborról két önkéntes, Hidegh Noémi és Szemerszki Anna osztja meg élményeit.

A Szent Damján Tábor egyetlen láthatatlan, mégis mindenki által érezhető tagja: a szeretet. Ez alatt az egy hét alatt ugyanis mindig velünk volt, mikor milyen álruhában. Egy ölelésként, egy hatalmas pusziban, olykor kicsit meghúzva magát, egy apró simításban jelent meg köztünk

nap mint nap. Akik ezen tábor tagjai voltak 2023 nyarán, azok csordultig tele szívvel és lélekkel mehetek haza abban a tudatban: „Jövőre is találkozunk!”

A tábor 26 éves fennállása bizonyíték arra, hogy minden kis tökéletlenségünkkel együtt vagyunk tökéletesek, s nem is csak szeretetközösségé, hanem a hét végére igazi családdá váltunk. Boldogság önti el szívünket, hogy idén részt vehettünk hagyományörző tánccházban, finommotorikát fejlesztő játékokban és kézműves tevékenységekben, élőzenés koncerten és az elmaradhatatlan motorozáson.

A táborozók találkozhattak a héten tűzoltókkal, rendőrökkel, mesemondókkal, akiket befogadtunk szeretett táborunkba.

Idén különösen is azonosultunk a következő részlettel: „Hiszen Isten maga ébreszti benneteket a szándékot, s hajítja végre a tettet tetszésének megfelelően.” (Fil 2,13)

Száz év is kevés lenne felsorolni, mennyi embernek vagyunk hálások, hogy köszön létrehozhattuk ezt a csoda-tábort, de akinek a leghálásabbak lehetünk, az a Jóisten, hogy egymás mellé rendelt minket. Vele együtt még nemesebb, és nélküle talán lehetetlen is hordozni egymás terhet.

Forrás: Nyíregyházi Egyházmegye
Fotó: Hajdúdorogi Főegyházmegye

Szent Mónika ünnepéhez közel, augusztus 26-án rendezték meg a Keresztény Édesanyák Szent Mónika Közösségeinek országos találkozóját Budapesten, a Rózsafüzér Királynéja-templomban. A szentmisét Fekete Szabolcs Benedek püspök mutatta be. A nap középpontjában az életvédelem állt: Puskás Antal pálos tartományfőnök a lelki adoptálást, Hajdani Józsefné a 40 nap az életért imaszolgálatot ismertette.

Talán az év legforróbb napja volt augusztus 26., mégis majdnem ezer asszony jött el vagy hatvan különböző plébánia Szent Mónika-közösségeiből az ország számtalan pontjáról, hogy közösen töltsenek, elmélkedjenek, imádkozzanak, valamint hálát adjanak a szentmisében, melyen Nagy Károly, a Rózsafüzér Királynéja-templom plébánosa és Kürtösi Krisztián, a közösség lelkip vezetője koncelebrált a szombathelyi segédpüspök mellett.

A szentmise előtt, miután az örvendetes rózsafüzér titkairól elmélkedtek és Máriát kérték gyermekeikért, unokáikért, minden tizedet más szándékra ajánlva fel, Egyed Bernadett Rita domonkos nővér tartott előadást a *Rózsafüzér mindenkinek* című könyve alapján, majd Nagy Károly bemutatta a hatalmas belső terű templomot.

A *Sírák fiának könyvéből* vett olvasmány az ünnephez kapcsolódóan a gondos, szorgalmas, derék asszonyt dicsérte, majd az evangélium *Szent Lukács könyvéből* a naimi fiú feltámasztásáról szólt – utóbbi Kürtösi Krisztián olvasta fel.

Fekete Szabolcs Benedek homíliája elején háláját fejezte ki a kitartó imádságért, amit Szent Mónika példájára végeznek az asszonyok, akkor is, ha reménytelen, kilátástalan helyzettel találkoznak. Mint mondta, kezd megdőlni, hogy a papi, szerzetesi hivatások azokból a családokból származnak, ahol mindenki megéli a hitet. Évtizedek óta azt tapasztalják, hogy olyan családokból is érkeznek szer-

Meg kell becsülni, ami a miénk

A Szent Mónika-közösség országos találkozója

zetesi, szerzetesnői, papi, édesapái, édesanyai hivatások, amelyekben a fiatalok nem láttak jó példát, hiszen sokan éppen ellenkezőleg akarják élni az életüket, mint amit otthon láttak.

A püspök elmondta, hogy az ő családjában sokszor emlegették otthon a „messzi mama, messzi papa” fogalmát. Ezek a nagyszülők azok, akik a családtól messzebb élnek. –

Nagyon szerettem hozzájuk járni – emlékezett vissza a püspök. – A falusi ember megtermelte akkor a mindennapi betevőt a munka mellett is. Ám azt nem szerettem a messzi mamánál, hogy korán kellett kelni, és segíteni kellett neki a terményeket piacra vinni. Az egyik alkalommal almát vittünk. Mami észrevette rajtam, hogy szégyellem, hogy az almák itt-ott hibásak, néhol férgesek is. Azt hittem, egy almának hatalmasnak kell lennie, mert olyanokat láttam a reklámokban. Ma már tudom, hogy a mi almáink értékes bioalmák voltak. A nagymamám azt mondta nekem: „Kisfiam, ezt az almát őregapádtól kaptam, meg kell becsülni, és ne felejtse el, hogy ez az alma a miénk.” Meg kell becsülni, amink van – hangsúlyozta a püspök. – A mi családunk is olykor hibásak, sérültek, de ne szégyelljük! Mindig keressétek, miért lehettek büszké a családokra, miért tudtok hálát adni! Imádkozzatok a sajátotokért, és ne felejt-

sétek el: ez az enyém, ezt kaptam ajándékba, ez a missziós területem!

Majd egy való életből vett történetet osztott meg arról, hogy a családon belül sokszor eluralkodik a gőg, a konokság, a gyűlölet, a szeretetlenség – az imának mégis van ereje – buzdított.

Egy háromgyerekes családban a huszonéves elsőszülött lány szerelmes lett. Még az édesanyjának is nehezen mondta ki, hogy egy állami gondozott, roma származású fiú a szerelme, hiszen félték az apuka haragjától. A konok apa valóban ezt mondta a házassulandó lányának: „Ha te ehhez a fiúhoz hozzá mersz menni, az én házamnak a küszöbét soha át nem léped.” Nem is ment el a lakodalomba. Születtek az unokák, szépen, tisztességesen élt a család, de se karácsonykor, se húsvétkor nem látogathatták meg a nagyszülőket, mert a lány apja tartotta magát a szavához. A buzgó édesanya, mint Szent Mónika, imádkozott.

Egyszer szörnyű baleset érte a családot, a lányuk gerince maradtandóan megsérült. Ekkor tört meg a jég, ekkor értek be az édesanya imádságai. Az apja bement a kórházba, bocsánatot kért a lányától, az unokáitól, a vejétől. „Miért kell ilyen tragédiáknak megtörtén-

nie, hogy engedjünk a szeretetnek?” – tette fel a kérdést a püspök. – Amikor a veje tolószékben tolta hozzájuk a lányukat, köszönetet mondott neki. Az édesapa el tudta engedni a haragját, a gyűlöletét, és visszaemlékezett, mit mondott régen: „Kislányom, a házam küszöbét soha át nem léped” – és valóban, a lány többé nem tudta átlépni azt... A kien gesztelődés mégis megtörtént. „Ne adjátok fel az imádságot, és ne felejtsetek el hálát adni a saját családotokért, amiben lehet sérülés, lehet férges alma is, de történnek csodák!” – mondta Fekete Szabolcs Benedek.

Az áldozás után az egyik asszony lelket emelően adta elő Cesar Franck *Panis angelicus* című művét, majd mindnyájan elmondták a közösség tagjainak napi imádságát és elénekelték a családok himnuszát.

Ebéd után elsőként Puskás Antal pálos tartományfőnök tartott előadást a lelki adoptálásról. Az abortuszon átesettek számára már régebben is tartottak lelkipogorlatokat, ekkor merült fel az, hogy veszélyben lévő magzatok érdekében többen vállalnak mindennapos, kilenc hónapig tartó imát, melyben nemcsak a magzatért, hanem szüleikért, nagy-

szüleikért, az orvosokért és tanácsadóikért is imádkoznak.

Hajdani Józsefné, a 40 nap az életért imaszolgálat vezetője ismertette az imádságnak ezt a formáját. Olyan kórházak előtt könyörögnek reggel héttől este hétig, amelyekben abortuszt végeznek, hogy a leendő édesanyák mégis az élet mellett döntsének. Minden évben nagybőjt negyven napján és ősszel végzik a 40 napig tartó imádságot.

Határon túlról most nem érkeztek csoportok, mert vasárnap, a vajdasági magyarok tartottak Szent Mónika-közösség találkozót Zentán. Erdélyben, Kárpátalján és Felvidéken is vannak közösségek, akik a családjaikon túl a megmaradásért is imádkoznak. A kárpátaljaiaktól a háború miatt nem jön visszajelzés a ki küldött hírlevelekre, vélhetőleg tudnak az itteni eseményekről.

A Szent Mónika-közösségek száma Magyarországon ma is nagy lendülettel növekszik. „Idén februárban Makón alakult egy közösség, tavaly ősszel Komlón. Mindig vannak újabbak, és hála Istennek, fiatalabb édesanyák alkotják az új közösségeket” – teszi hozzá a közösség vezetője.

Korábban Róna Gábor atya volt az annak idején Madridból

induló Szent Mónika-közösség lelkip vezetője, mely most Magyarországon virágzik egyedül. Gábor atya halála után 2016-tól Kürtösi Krisztián atya vállalta a lelkip vezetői megbízást. Mint mondta, „a Rózsafüzér társulatok után Magyarországon a Szent Mónika-közösség a legnagyobb lelkip vezetői mozgalom.” Krisztián atya beszámolt arról, hogy sokszor kapnak visszajelzést az imádságok gyümölcseiről. „A legfontosabb, ha békét tudunk teremteni” – tette hozzá a közösség lelkip vezetője.

Bartal Józsefné Veronka, a közösség korábbi vezetője elmondta, több mint harminc éve indult közösség a vezetőváltás ellenére nem lankad, sőt még jobban lángra lobban. Veronkának 12 unokája és 7 dédunokája van, hol lakodalomra, hol keresztlőre hívják. „Fontos a családtagoknak is kimondani: ne aggódjatok, mert imádkozom értetek. Nincs meg nem hallgatott ima. Ha bajban vagy, imádkozzál! A jelmondatunk ez volt: ha már nem tudsz a gyerekednek a Jóistenről beszélni, akkor beszélj a Jóistennek a gyermekedről, meg fogja hallgatni.”

Szabolcs püspök szintén a kitartó imát emelte ki a közösség legfőbb értékeként. „Van különbség a férfi és a nő között, a nő lélek kitartóbb. A lelkip vezetői során is látom, hogy ők nehezebben adják fel.” A püspök azt is elmondta, hogy a Szombathelyi Egyházmegyében egy-két helyen indult el Szent Mónika-közösség. „A központi katolikus iskolában a szülőknak van Szent Mónika-csoportja. Optimizmusra ad okot, hogy fiatal anyukák csatlakoznak hozzájuk, van utánpótlás. Ugyanakkor nagyon hálás vagyok az idősebb asszonyokért, akik ebben nagy melegben eljöttek a találkozóra. A Miatyánk és a közös imádság hogy zengett! Ez a katolikus »B-Közép«, a kemény mag” – tette hozzá.

A délután folyamán Kürtösi Krisztián atya mondott tanítást, majd a lelkinap szentségimádsással ért véget.

Vámosy Erzsébet
Fotó: Lambert Attila

Augusztus 26-án, a máriaremetei kegytemplom kertjében immár nyolcadik alkalommal rendezték meg a Szeretetláng Fesztivált, mintegy kétezer hívő jelenlétében. Az idei lelki nap mottója Az Úrral való egységimából vett idézet volt: „Szívünk együtt dobbanjon!”

A Szeretetláng Mozgalom az egész világon elterjedt, hétmillió követője van, különösen sokan csatlakoztak Braziliában. Magyarországon 130 imacsoport létezik. Erdő Péter

Szellemi harc zajlik a világban, fontos az imádság!

Szeretetláng Fesztivál Máriaremetén

bíboros, prímás 2009. június 6-án, Erzsébet asszony születésnapján a Kispesti Jézus Szíve-templomban hirdette ki a „Mária Széplőtelen Szívének Szeretetlángja Mozgalom” jóváhagyását.

A lelkinap a Szűzanya énekes köszöntésével indult, résztvevőket Kemenes Gábor atya, a mozgalom papi vezetője üdvözölt.

A szertartást követően férfiak tanúságtétele hangzott el a Rózsafüzér imádságról. Az egyes tizedeket is férfiak mondták. Dél előtt Fábry Kornél kinevezett esztergom-budapesti segédpüspök mutatott be koncelebrált szentmisét, délután Fábry Kornél többek közt Magyarország lelkip vezetői részéről és a Szeretetláng-üzemekben olvasható Úrral való egység imájának fontosságáról tartott előadást. Leszögezte: szellemi harcban vagyunk, ez már az emberiség

Az Úrral való egység imája

„Lábunk együtt járjon.
Kezünk együtt gyűjtsön.
Szívünk együtt dobbanjon.
Bensőnk együtt érezzen.
Elmének gondolata egy legyen.
Fülünk együtt figyeljen a csöndességre.
Szemünk egymásba nézzen és tekintetünk összeforrjon.
Ajkunk együtt könyörögjön az Örök Atyához irgalomért.
Amen.”

kezdetétől így van, hiszen a sátán megkísértette az első emberpárt, azóta zajlik a küzdelem Isten bizalmáért, illetve az Isten bizalmától való elszakításért.

A világban zajló folyamatok, háborúk, gazdasági nehézségek és egyéb megpróbáltatások mind ennek

a szellemi harcnak a megnyilvánulásai. Jézus a kereszten a szellemi hatalmasságot, fejedelemséget győzte le, és mi, keresztszülők, keresztyének folytatjuk ezt a küldetést: küzdünk a gonosz ellen, a lelkek megmentéséért.

Kornél atya a közelmúltban megzenésítette az Úrral való egység

imát, s kezdeményezésére az ima szövege másfél millió példányban megjelent.

A lelkinapon a magyar-lengyel származású Dariusz Dąbrowski, a lengyel Szeretetláng Mozgalom vezetője, a Néri Szent Fülöp Oratórium Kongregáció papja is tartott előadást *Küldetésed van. Indulj!* címmel. (A rendezvényről, az előadásokról háromrészes tudósítást olvashatnak a www.magyarokurir.hu oldalon.)

Bodnár Dániel
Fotó: Merényi Zita

Az irgalom zarándokútján a kegyelem iránytűjével

Negyven éve pap az idei Gnilka-díjas, Kocsis Imre biblikus professzor

(Folytatás az 1. oldalról)

– A Szentírás szeretete már akkoriban is megvolt Önben?

– Általános iskolásként kezdtem olvasni a Szentírást, ám nem túl nagy sikerrel. Újszövetséget kaptunk, hiszen a teljes Biblia abban az időben még nemigen állt rendelkezésre. Az evangéliumok és az Apostolok cselekedetei érdekesek voltak, de a rómaiakhoz írt levélnek nem nagyon sikerült megfognom a lényegét... Szent Pál apostol elvette a kedvem a szentírásolvasástól. Ez azért nagyon érdekes, mert később, amikor biblia-tanulmányokat folytattam, Szent Pál lett a kedvencem, a disszertációm témája is Pál apostolhoz kötődik.

– Volt olyan meghatározó élménye, ami a papság felé közelítette?

– A káplán atya nemcsak karácsonyra, hanem húsvétra is misztériumjátékkal készült. Alkalmasnak vélt arra, hogy Jézus szövegét megtanuljam, és kövessem az instrukcióit. De volt egy kis gond: nagyon alacsony növésű voltam – még gimnáziumban is végig a tornasor végén álltam –, Jézusnak pedig ki kellett volna emelkednie a többiek közül. A káplán ezért egy kis sámlit helyeztetett a megfelelő helyre, hogy arra fellepve mondjam a szöveget. Csak úgy tudtam Jézust megjeleníteni, hogy az a sámlit megmagasított, és valamiféleképpen alkalmassá tett arra, hogy képviseljem őt. Erről mindig az jut eszembe, hogy ma is szükség van ilyen „sámlira”, ma sem pusztán az egyéni képességeim és a személyiségeim alapján tudom képviselni Jézust. Ez a lelki vonatkozású sámlia a kegyelem, amely meghatározó volt a papi életemben, és 1981–82-ben is, amikor kispapként az elköteleződés mellett döntöttem.

– Hogyan egyengették az útját a kecskeméti piaristák?

– A gimnázium négy esztendeje alatt a hittanárom, Tuba Iván nagy hatással volt rám. Lelkesedett a teológiáért, a hittanórái pedig sajátos teológiai traktátusok előadásából álltak. Ez többeknek nem tetszett, de nekem nagyon. Tuba atya előkészítette számomra az utat a teológiához. Hittanszakkört is tartott, és külön foglalkozott azokkal, akik papi hivatásra készültek. A piarista időszakban megerősödött bennem, hogy a papság az én utam. A Biblia iránt is nyitottabbá váltam, hiszen Tuba atya minden évben versenyt rendezett valamelyik bibliai könyvből, és ezeken jó eredményeket értem el.

– Mikor jelentkezett a szemináriumba?

– 1975-ben, az érettségi után jelentkeztem, meghozzá

a Váci Egyházmegyébe, hiszen 1993-ig még oda tartozott a területünk. Endrey Mihály megyéspüspök Budapestre küldött tanulni. Meg is kezdtem a tanulmányaimat, de jött a behívó. A papnövendékeket akkor két évre vitték el katonának, Lentibe vagy Nagyatádra. Ezekbe a laktanyákba a „nem megbízható” személyeket sorozták be, így olyanokat is, akik vétettek a törvény ellen. Az a két év Lentiben mégis megerősítő volt számomra.

– Hogyan tudott megerősödni, és nem megtörni a hírhedt laktanyában?

– Amikor elkezdtem a teológiát, rengeteg kérdés merült fel bennem. Ez a bizonytalanság aztán a katonaság alatt szépen lassan elmúlt. Megtastaltam egy olyan környezetet, ami addig ismeretlen volt számomra, hiszen korábban mindenhol körülvezt a vallási elkötelezettség. De ebben a másmylen világban is találtam olyanokat, akik támogattak, érdeklődtek. Többen voltunk kispapok, összetartottunk, barátként segítettük egymást akkor és később is. Rendszeresen összejártunk imádkozni egy hatalmas fa alá délután öt órakor. A tiszték tudták ezt, de nem szóltak bele, ki mit csinál a szabadidejében, eltúrték, hogy összegyűljünk. Sokan közülük fel is néztek a kispapokra, akik mégiscsak az intellektuális világot képviselték, és gyakran írásokok lettek a századparancsnok vagy az ütegparancsnok mellett.

A katonaság ideje alatt meghatározó élményem volt az olvasás. Az első nyolc hónap után laza világ következett, és délutánonként ez volt az egyetlen lehetőség a szabadidő eltöltésére. A laktanya könyvtárából kölcsönöztünk szépirodalmat, vallási témájú könyveket pedig kívülről jutattak be hozzánk ügyesen, rejtve. Éjszaka az őrsgben imádkoztunk, hiszen mivel mással tölthettük volna az időt! Géppisztoly volt a kezünkben. Eppen tíz kis karika

volt rajta, így tökéletesen alkalmasnak bizonyult a rózsafüzér-imádságra. A katonaságot úgy fejeztem be, hogy szilárd volt az elhatározásom: folytatom a szemináriumot.

– Úgy tudom, kétszer is küldték Rómába tanulni.

– 1979 júniusában, amikor Pesten éppen letettem egy vizsgámat, beszélgetésre hívott a váci megyéspüspök. Azt mondta: ősszel Rómába küldelek a pápai német-magyar intézetbe, a Collegium Germanicum et Hungaricum-ba. Nagyon meglepődtem, mert 1945 után nem fordult elő olyan, hogy egy szemináristát ebbe az intézetbe küldtek volna. Korábban legfeljebb arra gondoltam, hogy majd felszentelt papként szívesen mennék Rómába. Nehézséget jelentett, hogy nem tudtam olaszul, németül sem túl sokat, így nem volt könnyű elkezdenem a tanulmányaimat. Ketten utaztunk Rómába Vértessaljai Lászlóval, aki abban az időben esztergomi egyházmegyes volt, a rendszerváltás után pedig jezsuita szerzetes lett. Az első év a nyelvekkel való küzdelemről szólt, de megérté. Az egyetemen mély, alapos teológiai oktatást kaptunk, és mivel a világ minden tájáról voltak ott hallgatók, megismerkedtem latin-amerikai, indiai, ázsiai emberekkel is. Öt évet töltöttem Rómában. A harmadik esztendő végén megszereztem a teológiai bakkalaureátust, majd utána a licenciatust.

– Mi erősítette meg a papság melletti elköteleződésében?

– A diakónussá szentelés előtt komoly krízist éltem át Rómában, ugyanis kiderült, hogy nem jól hallok. Ha a hallásvesztés még a katonaság előtt jelentkezik, nem visznek el katonának. Kint és itthon is vizsgáltak orvosok. Egy elkötelezett hívó orvos vállalta az operációt, amihez nagy lelkesedéssel álltam hozzá. Kémény dolog egy fülműtét, de bíztam benne, hogy segíteni

fog. Az orvos azt mondta, kilencven százalék esélyem van arra, hogy megjavul a hallásom. Csakhogy nem a kilencven százalékos esély jött be... Ebben a helyzetben elbizonytalanodtam, hogy egyáltalán alkalmas vagyok-e a papságra. Összezavart, hogy hiába vállaltam a többhetes kórházi tartózkodást és a lábadozást, még sincs eredmény. Hogy fogok így gyóntatni? Igyekeztem megosztani a kétségeimet a lelkiatyával és másokkal, de a küzdelmet nekem kellett megvívnom. És ki adta a megoldást? Szent Pál apostol. Mit is mond a korintusiakhoz írt második levelének tizenkettedik fejezetében? „Töviszt kaptam testembe, a sátán angyalát, hogy gyötörjön. Háromszor kértem az Urat, hogy szabadítson meg, de ő azt mondta, elég neked az én kegyel-

”
Én sem úgy születtem, hogy az első szavam a Pentateuchus forrásainak megnevezése volt, és a Bibliát én is rendszeres átgondolás eredményeként értettem meg

mem, mert az erő a gyengeségben nyilvánul meg a maga teljességében.” Egyre inkább áthatott ez a mondat. Amikor meg kellett írni a kérelmet a diakónusszentelésre, ingadozás nélkül tettem meg. Az a Pál, aki annak idején elvette a kedvemet a bibliaolvasástól, később lendületet adott ahhoz, hogy a szolgálatot némi testi fogyatékossgal is elvállaljam. 1982-ben Rómában diakónussá, 1983. június 29-én Kecskeméten, a Nagytemplomban pappá szenteltek. Akkor még nem volt olyan súlyos a halláshiányom, hogy hallókészüléket ajánljanak, most már azt használók. A hallókészülék sokszor sípol. Amikor az ember a halláshi-

ánnyal járó nehézségeket lete-szi, és már nem azokra összpontosít, nem annyira zavaróak. De meg kell küzdeni ezért... El kell fogadni, hogy az Úr ebben a helyzetben is képes hatékony lenni.

– Hogyan kezdődött a papi szolgálata?

– Hálás vagyok azért, hogy a papi tevékenységemet káplánként kezdhettem meg. A szentelés után még egy évet Rómában töltöttem, 1984-ben tértem haza, és a kecskeméti Nagytemplomban lettem lelkipásztor. Ebből a hároméves időszakból a gyerekek hitoktatása különösen szép élményként maradt meg bennem. Hálás vagyok az ottani papi közösségért is. Marosi Izidor plébános (később váci megyéspüspök) nagy szeretettel fogadott, Nagy Károly atya pedig, akinek most kísé-gítő társa vagyok a Rózsafü-zér Királynéja Plébánián, szintén ott volt káplán.

Később a lelkipásztori tevékenység már nem állhatott ennyire a szolgálatom közép-pontjában, hiszen 1989-től kezdve, egy újabb római tartózkodás után, a teológiaokta-tás lett a meghatározó az életemben. 1987 és 1989 között Rómában biblikus tanulmányokat folytathattam, megszerztem a biblikus licenciat. A Pápai Magyar Intézetben összetartó közösséget ismer-tem meg. Az intézet rektora a második évben Ternyák Csa-ba lett.

– Milyen élmények fűzik a teológiaoktatáshoz?

– 1989-től 2000-ig az Egri Hittudományi Főiskolán voltam teológiai tanár. Idővel sikerült megtalálnom, hogyan tudom a Rómában tanultakat úgy továbbadni, hogy azt a hallgatók a magukévá tudják tenni. A Szentírással kapcsolatos tudományos megközelítés ugyanis első hallásra sokakat meglep. Segített, hogy el-mondtam: én sem úgy születtem, hogy az első szavam a Pentateuchus forrásainak meg-nevezése volt, és a Bibliát én is rendszeres átgondolás ered-ményeként értettem meg.

Éger azért is fontos szá-momra, mert ott kezdtem meg az írói tevékenységemet. Legismertebb könyvem, a Lukács evangéliumához írt kommentár ott született meg, Rózsa Huba professzor felké-résére. Nem sokkal később a hegyi beszédhez is készítet-tem egy rövid magyarázatot.

– Később aztán Egerből Vác-ra került.

– 1999-ben az akkori váci püspök, Keszthelyi Ferenc ha-zarendelt Vácra, hogy a leve-lező teológiai képzésen oktas-sak. Volt ott egy sajátos pap-nevelő intézet is, amit előké-szítő szemináriumnak neve-ztek. A kispapok ott kezdtek a felkészülésüket, egy évet töl-töttek az intézetben. A cél az volt, hogy lelkileg megerősöd-

jenek a hivatásukban, és elmé-lyüljenek a hitéletben. A püs-pök úgy rendelkezett, hogy én legyek ennek a szeminári-umnak a rektora. Ez nagy vál-tást jelentett: elindultam a bib-likus szaktudomány kutatásá-nak és oktatásának útján, majd egy papnevelő intézet vezetője lettem. Görögkatoli-kusok is szép számmal voltak jelen, így megismertem az ő szemléletüket és liturgiájukat is. Vigyáztam, hogy ne legyen semmiféle megkülönböztetés a római és a görög rítusúak között. A tudományos mun-kásságomat némileg fékezte ez az időszak, de a Jőisten éppen arra vezetett, hogy ne legyek a világtól félrevonuló, csak a könyveket kutató tu-dós. Hálás vagyok ezért a fe-la-ladatért, mert arra ösztönzött, hogy személyesebb kapcsola-tokat alakítsak ki a rám bizot-takkal. 2010-ben aztán meg-szűnt ez a szeminárium.

– Azóta él Budapesten?

– Először Vácra jártam fel a Pázmány Péter Katolikus Egyetemre nyelveket oktatni és segíteni Tarjánýi Béla professzor úrnak. Az ő nyugdíjba vonulása után átvettem az Újszövetségi Szentírástudományi Tanszék vezetését. Budapestre költöztem, a Thőkőly úton lakom, nem messze a Rózsafüzer Királynéja Plébániától, ahol kíségitő lelkipász-tori munkát is végzek.

– Penitenciáriusnak és az irgalmasság misszionáriusának nevezték ki. Mit jelentenek ezek pontosan?

– Amikor Vácra voltam, a püspök megbízott azzal, hogy legyek penitenciárius. Gyóntatói felhatalmazást kaptam arra, hogy olyan bűnök alól adjak feloldozást, amelyek a püspöknek vannak fenntartva. Ennek tudatában néhány évvel ezelőtt Marton Zsolt püspök felhívott telefonon, mert Rómából érkezett egy kérvény, hogy terjesszen fel papot a Ferenc pápa által létrehozott irgalmasság misszionáriusa kinevezésre. Aki ezt vállalja, az olyan bűnök alól is feloldozást adhat, amelyek a Szentszéknek vannak fenntartva, mindamelltt kötelezve van arra, hogy gyakorolja az irgalmasságot a mindennapi életben, és másokat is erre buzdítson. Mit mondhattam volna rá: hogy nem akarok irgalmassá lenni? Ezt a kérést visszautasítani annyit jelentett volna, hogy nem kívánom előmozdítani az irgalmasságot. Úgyhogy igent mondtam. Két évvel ezelőtt így megbízatást kaptam Ferenc pápától, hogy az irgalmasság misszionáriusa legyek. Sokan kérdezik: ha Isten irgalmas, akkor hogyan lehet igazságos? A vizsgáztatás során magam is átélem e kettőnek az összefüggését. Csakhogy a Jőisten mindent lát, a mi értékelésünk viszont mindig korlátokhoz kötött.

Vámosy Erzsébet
Fotó: Lambert Attila

IMAÓRA

Kútvolgyi Szűz Mária-engesztelőkápolna: engesztelő virrasztás hazánk lelki megújulásáért minden csütörtökön 20 órától pénteken 5 óráig az Oltárszentség előtt. 22 órakor szentmise. Cím: Budapest XII., Galgóczy u. 49. (BKK: a Széll Kálmán térről a 128-as busszal a végállomásig, a Regőczy István térig.)

Az Örökimádás-templom (Budapest IX., Üllői út 75–77.) szentségimádási rendje: hétköznap 8 órától 18 óráig, vasárnap 12 órától 18 óráig. Minden csütörtökön a 17 órakor kezdődő imaórán, majd az azt követő szentmisén előre felvett miseszándékokért imádkoznak. Minden hónap első csütörtökén Erdő Péter bíboros celebrálásával papi és szerzetesi hivatásokért, a másodikon a templom karitáscsoportjának szándékára, a harmadikon az imaládába elhelyezett szándékokért imádkoznak.

A Szent István-bazilika Mária-kápolnájában (Budapest V., Szent István tér 1.) égi kérésre, huszonhat éve minden csütörtökön 20 órától péntek reggel 5 óráig engesztelő ima-virrasztást tartunk Magyarországon, a magyarság lelki megújulásáért. 21 órakor mindig más atya mutat be szentmisét a két legszentebb Szív szándékára. Mindenkit szeretettel várunk! Imádkozzunk együtt!

Elsőpénteki missziós konferenciabeszédek a magyar családokhoz a városmajori Jézus Szíve-templomban (Budapest XII., Csaba utca 5.). A 18 órakor kezdődő szentmise után a kistemplomban beszélgetés az elhangzott homíliáról. Mindenkit szeretettel várunk. Bővebb információ: <https://www.varosmajoriplebania.hu/>

Kaposfüreden Szűz Mária Efezusi Háza (Kaposfüred, Állomás u. 61/a) várja az engesztelő híveket közös imadásra minden elsőszombaton 10 órától. Zarándokcsoportok bejelentkezése: +36/70-363-7645 (Mezőfi Zoltán), www.mariahaza.hu

Szentmisek Mindszenty József bíboros boldoggá avatásáért: szeptember 6., október 6., november 6., december 6. (6 órakor). A boldoggáavatási szándékra mondott szentmiseket 7 órakor élőben közvetíti a budapest-városmajori Jézus Szíve-templomból a Magyar Katolikus Rádió, az egri bazilikából a Szent István Rádió.

Elváltakért és egyedül maradtakért mutatnak be szentmisét minden hónap első keddjén 17 órakor a budapest-belvárosi Nagyboldogasszony-főplébánia-templomban (Budapest V., Március 15. tér 2.). A szentmise után tematikus beszélgetésre hívják a résztvevőket.

LELKIGYAKORLAT

A Szent Gellért Lelkigyakorlatos Házban (Leányfalu, Mórícz Zsigmond út 141.): szeptember 28-án 16 órától október 1-jén 13 óráig Ocsovai Grácián atya lelkigyakorlata: „A Szent Angyalok”. Elérhetőség: 06/26-383-212, 06/30-466-0749

BÚCSÚI SZENTMISE

A **búcsúszentlászlói kegytemplomban** szeptember 7-én, csütörtök délután 17 órától szentségimádást, 18 órától pedig szentmisét vezet a Keszthely-Zalaszentgróti Egyházkerület papságával és hiveivel Dr. Udvardy György érsek, melyre szeretettel hívnak és várnak mindenkit. A szentmisén közreműködik a kegytemplom Szent László kórusa.

TRADICIONÁLIS HARANGOK ÖNTÉSE

GOMBOS MIKLÓS ÉS FIA, FERENC

Ref.: www.harangontes.hu

Cím: 2162 Órbottyán, Rákóczi u. 134. Pf. 10.
Mobil: +36 30 948 9575 | +36 30 728 8161
Tel.: +36 28 360 170
E-mail: gombosmi@harangontes.hu | info@harangontode.hu

Kisboldogasszony-búcsút tartanak Máriaremetén.

Szeptember 8-án, pénteken a szentmise 10.30 és 18 órakor lesznek. A 18 órai szentmise főcelebránsa és szónoka Gyetván Gábor protonotárius, kanonok, helyettes esperes, plébános, az Esztergom-Budapesti Főegyházmegye Katolikus Iskolai Főhatósága főigazgatója lesz. Szeptember 10-én, vasárnap a szentmise 7.30, 9, 11 és 18 órakor kezdődnek. A 11 órai szentmise főcelebránsa és szónoka Török Csaba címzetes prépost, főiskolai tanár, a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia TV- referense, az esztergomi bazilika plébánosa. Csoportok jelentkezését kéri előre jelezni!

Kisboldogasszony-búcsúi szentmisek lesznek szeptember 10-én, vasárnap a búcsúszentlászlói kegytemplomban. 9 órakor Benvin Sebastian Madassery - verbita szervezés, 11 órakor Székely János szombathelyi megyéspüspök vezetésével. A szentmisén közreműködik a Zala Brass fúvóegyüttes.

ELŐADÁS-SOROZAT

A Szent Margit-templom felszentelésének 90. évfordulója alkalmából előadás-sorozatot tartanak a Szent Margit-templomban (Budapest XIII., Szent Margit tér 1.). Időpontok: 2023. szeptember 7., október 5., november 2., december 7. A felnőtteknek szóló lelki estek központi témája: Parancsok szeretetből – A tízparancsolatról a 21. században. 18 órakor szentmise két szín alatti áldozással, 19.30-tól szentségimádás orgonaimprovizációkkal. A szentmisét és a tanítást Monostori László esperes, plébániai kormányzó tartja. Bővebb információ: <https://margitos.hu/>

KOMMUNIKÁCIÓS KÉPZÉS

„Újságírás a XXI. században” címmel kommunikációs képzést indít a Faludi Ferenc Jezsuita Akadémia a jezsuiták központjában, a Párbeszéd Házában (Budapest VIII., Horánszky utca 20.) azoknak, akik szeretnék elsajátítani a kommunikációt, az újságírás és az internetes sajtó alapjait, a szakma jeleseitől szeretnének tanulni, mindezt a jezsuita igényesség és szellemiség jegyében. A képzés 20 alkalmat foglal magában, hetente 90 perces órákkal, ezen belül négy klubesttel, melyek során lehetőség nyílik az addig tanultak ábeszélésére. Jelentkezési határidő: szeptember 8. Bővebb információ: <https://ffja.hu/kepzes/>

TOVÁBBKÉPZÉS

A **Veszprémi Érseki Főiskola** a 2023-2024-es akadémiai évben is gazdag tanulmányi kínálatlal várja a hitéleti szakirányú továbbképzések és kurzusok iránt érdeklődőket, akik a Testteológia; az Élethigiénia és spiritualitás; valamint az Egyházi közösségszervezés, közösségfejlesztés, közösségvezetés szakokra jelentkezhetnek 2023. szeptember 4-ig. A képzésben való részvételhez alapképzésben szerzett végzettség szükséges hitéleti, pedagógusképzési, bölcsészettudomány vagy orvos- és egészségtudomány képzési területen.

A főiskolán működő Teológiai Akadémia az olyan érdeklődőknek is lehetőséget nyújt a továbbképzések kurzusain való részvételre, akik nem felelnek meg a bemeneti követelményeknek, vagy hallgatói jogviszony létesítése nélkül ismernék meg a színvonalas képzések tartalmát. A jelentkezés részletei és az egyes szakirányú továbbképzések tartalmáról szóló információk megtalálhatók a főiskola honlapján: <https://ersekifoiskola.hu/> Kérdéseikre választ kaphatnak a teologia@vhf.hu e-mail-címen.

KOLLÉGIUM

A **pécsi XXIII. János Szakkollégium** felvett hirdet a 2023/24-es tanévre felsőoktatásban tanuló fiúk és lányok számára. Olyan, a PTE-n vagy a PPHF-en tanuló fiatalok jelentkezését várják, akik egy friss és családias közösség tagjai szeretnének lenni, valamint törekszenek az önismeretben, lelki életben és a tudományokban is fejlődni. Bővebb információ és elektronikus jelentkezés folyamatosan itt: <https://pphf.hu/szervezet/szakkollegium/>

A hirdetések tartalmáért és annak valódiságáért a hirdető vállal felelősséget.

Pályázati felhívás
a 2023/2024. tanévre

A *Katolikus Központi Alapítvány* pályázatot hirdet a 2023/2024. évi *Szent Imre-ösztöndíj* elnyerésére. Pályázhatnak azok a *nappali* munkarendben, magyarországi tanintézményben tanuló, *hitüket gyakorló katolikus* fiatalok (a kispapok kivételével), akik köznevelési intézmény, szakképző intézmény 9-15. osztályos tanulói vagy diplomával még nem rendelkeznek, és felsőoktatási intézményben első felsőoktatási szakképzésben, vagy elsődiplomás képzésben vesznek részt. Pályázhatnak azok is, akik első alapképzésben megszerzett diplomájuk után első mesterképzésben vesznek részt. A pályázatok elbírálása elsősorban a tanulmányi eredmény, az egy főre eső jövedelem, a testvérek és eltartottak száma, valamint a hitoktatásban és a közösségi életben való részvétel alapján történik. Döntés és kiértékelés decemberben várható.

Az ösztöndíjat egy tanévre lehet elnyerni. A Kuratórium döntése után az Alapítvány az ösztöndíjjal szerződést köt az ösztöndíj folyósításának feltételeiről. A megkötött szerződés egy tanulmányi évre szól, az ösztöndíj újabb pályázat alapján ismételt elnyerhető.

Az ösztöndíjra *pályázni elektronikusan a www.szentimrepalyazat.katolikus.hu* felületen lehet. Bővebb információ e-mailben (szentimrepalyazat@katolikus.hu) vagy munkaidőben telefonon kérhető: **+36-1/445-4587**. A pályázathoz elektronikusan és papír alapon is csatolandók az alábbi mellékletek:

a katolikus pap vagy hitoktató által adott igazolás a pályázati felületen elérhető formanyomtatványon kitöltve, aláírással hitelesítve;

az iskolalátogatási- vagy hallgatóijogviszony-igazolás;

a tanulmányi átlagot igazoló iskolai igazolás vagy a bizonyítvány, törzslap kivonat másolata;

valamint a jövedelemigazolások (a kataszteri jövedelem igazolása önmagában nem elég, a pályázati felületen közzétett nyilatkozat kitöltése kötelező!).

A rendszerből kinyomtatott, aláírt adatlapot és a csatolt mellékleteket kérjük papír alapon is megküldeni az Alapítvány címére (1406 Budapest, Pf. 79). A borítékra kérjük ráírni: „Ösztöndíjpályázat”, valamint a rendszer által generált pályázati azonosítót.

A pályázatokat **2023. október 2-ig** kell benyújtani. Csak a 2023. október 2-ig elektronikusan és postai úton is beadott pályázatokat tudjuk elbírálni! Személyes leadásra nincs lehetőség! A pályázatokat nem őrizzük meg és nem küldjük vissza.

ÁLLÁS

HETI EGY alkalomra takarítónőt keresek. T.: 06/1-209-3983

HARANG

ÚJ BRONZHARANG eladó. 715 kg-os, G hangú, díszített. Érdelklődni: 06/30-728-8161, info@harangontode.hu, www.harangontes.hu

KÖNYV

ÚJRA KAPHATÓ A ZARÁNDOKZSEBKÖNYV. A jezsuita rendalapító ünnepe alkalmából jelent meg a 100 lépés Loyolai Szent Ignáccal alcímű kötet harmadik, immár női zsebekkel is kompatibilis méretű kiadása. A Jezsuita Kiadó szándéka az volt, hogy a kiadvány a formájával is segítse áthidalni az ötszáz év távolságot, utat nyisson egy mai szemmel is meglepően modern gondolkodású spirituális mester világába, és meditációs ima, lelkigyakorlat vagy éppen zarándoklat során is használható legyen.

ZARÁNDOKLAT LENGYELORSZÁGBA
2023. október 2-6. | 5 nap | 119.900 Ft/fő

MÁRIARADNAI BÚCSÚ
DÉL-ERDÉLYI BARANGOLÁSSAL
2023. október 6-8. | 3 nap | 79.900 Ft/fő

ŐSZI ZARÁNDOKLAT MÁRIACELLBE
2023. október 12-14. | 3 nap | 89.900 Ft/fő

MEDJUGORJEI ZARÁNDOKLAT
2023. október 25-29. | 5 nap | 119.900 Ft/fő

ADVENT MÁRIACELLBEN
2023. december 2-3. | 2 nap | 64.900 Ft/fő

SENTEFÖLDI ZARÁNDOKLAT AZ ADVENTBEN
2023. december 4-10. | 7 nap | 619.900 Ft/fő

ADVENT MÁRIABESZTERCÉN ÉS ZÁGRÁBBAN
2023. december 9-10. | 2 nap | 49.900 Ft/fő

SENTEFÖLDI ZARÁNDOKLAT
2024. február 5-11. | 7 nap | 599.900 Ft/fő

LOURDES-I ZARÁNDOKLAT REPÜLŐVEL
AZ ELSŐ JELENÉS ÉVFORDULÓJÁN
2024. február 9-12. | 4 nap | 324.900 Ft/fő

VIA SACRA ZARÁNDOK UTAZÁSI IRODA
+36 20 500 5050
www.viasacra.hu

RÉGISÉG

PAPÍR- ÉS FÉMPÉNZT, bélyeget, képeslapot, papírrégiséget és más régiségeket vásárolunk, illetve árverésre átveszünk. Budapest VI., Andrássy út 16. T.: 06/1-266-4154. Nyitva: hétfő-szerda 10–17, csütörtök 10–19 óra között.

TÁRSKERESŐ

72 ÉVES, diplomás férfi fiatalos társat keres. T.: 06/30-628-9657

SZOLGÁLTATÁS

FOGSOROK, hidak készítése, javítása, szükség esetén házánál is. T.: 06/1-213-5726

ÓLOMÜVEG ABLAKOK restaurálását, tervezését, kivitelezését több évtizedes tapasztalattal vállaljuk. Tóth Erzsébet. T.: 06/20-438-5993; www.uvegfestes-stainedglass.hu

„Jót s jól!” – MISSZIÓ TOURS

Medjugorjei zarándoklat

Utolsó helyek! '23. szeptember 11-14.

Lelkivezetők: **Burbela Gergely** és **Juhos Ferenc**
verbita szerzetesek
Részvételi díj: 95 900 Ft/főtől

Magyarok zarándoklata Máriacellbe

Biztos indulás! '23. október 6-7.

Lelkivezető: **Barkó Ágoston** OSB
Karnagy: **Pálmai Árpád** egyházzenesz
Részvételi díj: 59 900 Ft/főtől

Szentföldi őszi, zarándoklat Jézus nyomában

'23. október 13-19.

Lelkivezetők: **Tóth Attila** atya és **Lendvai Zoltán** János plébános, a „gördeszkák pap”

Részvételi díj: 564 900 Ft/főtől

Zarándoklatok Rómába és a Vatikánba

'23. november 4-8. és december 2-6.

Lelkivezetők: **Tamás Barna** atya, **Juhos Ferenc** verbita szerzetes
Részvételi díj: 259 900 Ft/főtől

Szeretettel várjuk jelentkezésüket!

Tel.: **+36 20 565 3258**, +36 20 336 0016

www.missziotours.hu www.misszioutazas.hu

Engedélyszám: U-00029

Tisztelt Olvasóink!

Az egyházi közleményeket és híreket szerkesztve közöljük.

Megértésüket köszönjük. *A szerkesztőség*

facebook

Ujember

Ujember
KATOLIKUS HETILAP

Kiadja a Magyar Kurír
Terjeszti a Magyar Posta Rt. Hírlap Üzletág, előfizethető a kiadónál, a postán.

Nyomás: Virtuoz Kiadó és Nyomdaipari Kft. • **Ügyvezető:** Tolonics Gergely

ISSN 0133-1205

KÉZIRATOKAT NEM ÖRZÜNK MEG
ÉS NEM KÜLDÜNK VISSZA.
LAPZÁRTA: 2023. AUGUSZTUS 28.

Főszerkesztő és felelős kiadó: Kuzmányi István

Lapszerkesztő: Baranyai Béla • **Lapszerkesztő-helyettes:** Körössi László

Szerkesztőség: Agónás Szonja, Bodnár Dániel, Fábrián Attila, Gátas Judit, Horogszegi-Lenhardt Erika, Hollósi Judit, Lambert Attila, Merényi Zita, Mészáros Ákos, Nádudvari Dorottya, Pállos Tamás, Szalontai Anikó, Székács István, Thullner Zsuzsanna, Trautwein Éva, Vámosy Erzsébet

Olvasószerkesztő: Koditek Bernadett

Korrektor: Szántó István • **Tördelés:** Mészáros Ákos

Szerkesztőség és kiadóhivatal: 1068 Budapest, Városligeti fasor 42.

Postacím: 1406 Budapest, Pf.: 100 • Tel.: +36/1-317-3933

www.ujember.hu • e-mail: mk@katolikus.hu

Előfizetés, terjesztés: +36/1-235-0484; +36/1-633-3132; terjesztes@ujember.hu

Előfizetés megrendeléséhez kérjük, vegye fel a kapcsolatot kollégáinkkal a fenti elérhetőségek valamelyikén.

Egyéni egy példányos előfizetés belföldről negyedévre: 4680 Ft, fél évre: 9360 Ft, egy évre: 18 720 Ft.

Magyar Kurír 10700732–68366180–51100005 (CIB Bank).

Könyvesbolt: 06/1–266–0845; konyvesbolt@ujember.hu

Médiaajánlat kérhető: 06/1–317–3933; hirdetes@ujember.hu

Közlemények, gyászjelentések, apróhirdetések feladása:

+36/1–317–3933; aprohirdetes@ujember.hu; <http://ujember.hu/aprohirdetes-feladasa/>

A latin-amerikai és a karibi térség jezsuita tartományi konferenciája (CPAL) augusztus 19-én közzétett sajtóközleményében arról tájékoztatott, hogy a nicaraguai rendőrség felszólította a közösséget managuai rezidenciájuk, a Villa Carmen elhagyására.

Augusztus közepén a jezsuita Közép-amerikai Egyetem (UCA) bezárása után Managuában a nicaraguai hatóságok kiutasították a jezsuita papi közösséget az egyetem közelében lévő magánrezidenciájukról, annak ellenére, hogy dokumentumok bizonyítják, hogy az épület nem alkotja részét az egyetemnek, hanem a jezsuiták magántulajdona. A jezsuita papok biztonságban vannak, most a nicaraguai fővárosban a Szent Ignác Központban találtak otthonra.

A kiutasítás a Daniel Ortega vezette rezsim katolikus egyház elleni fellépésének legutóbbi epizódja. Augusztus 16-án a nicaraguai hatóságok elkobozták a rangos jezsuita Közép-amerikai Egyetemet (UCA) – amely 2018-ban a kormányellenes tiltakozások központja volt – azzal érvelve, hogy az egyetem „a terrorizmus központja”. A vádak az UCA vezetésére visszautasította, „teljesen hamisnak és megalapozatlannak” nevezve őket. A múlt héten kiadott nyilatkozatában a Jézus Társasága tartományi konferenciája elítélte a je-

Nicaragua fővárosából kiutasították a jezsuita közösséget

zsuita egyetem elleni „újabb kormányzati agressziót”, amely „nem elszigetelt eset”, hanem „az oktatási és szociális intézmények elleni indokolatlan támadások sorozatának része, amelyek az erőszak és a bizonytalanság légkörét eredményezik”. A jezsuita közösségek világszerte csatlakoztak a nicaraguai kormány tetteinek elítéléséhez. Sajtóközleményében a latin-amerikai és a karibi térség jezsuita tartományi konferenciája kiemelte, hogy a kilakoltatás az igazság és az emberi jogok elleni legújabb lépés az országban. A kanadai és az amerikai jezsuiták konferenciája kijelentette, hogy riasztónak és aggasztónak tekintik a nicaraguai hatóságok fellépését az igazságtalan és hamis vádak alapján az egyetem és a rend ellen.

A jezsuita általános rendfőnök, Arturo Sosa SJ szintén szolidaritását fejezte ki a nicaraguai jezsuitákkal, és a „párbeszéd útjaira” szólított fel.

A Latin-amerikai és a Karib-térségi Szerzetesek Konföderációjának tagjai Guatemalavárosban gyűltek össze augusztus 18–20. között az emberkereskedelemtől szóló szemináriumra. Mindennap imádkoztak a

jezsuitákért, valamint a nicaraguai katolikus vallási közösségek más tagjaiért, különösen azért, mivel a probléma őket is érinti. Itt a konföderáció néhány tagját, köztük legalább négy női szerzetesközösséget kiutasítottak az országból, ingatlanjaikat elkobozták, így a szegényekért folytatott munkájukat nem tudták befejezni.

Az UCA bezárása és a jezsuiták kiutasítása lakhelyükről egy évvel azután történt, hogy 2022. augusztus

19-én letartóztatták Rolando Álvarez matagalpai püspököt, akit később több mint 26 év börtönbüntetésre ítélték hazaárulás vádjával, a nemzeti integritás aláásásáért és hamis hírek terjesztéséért. Jelenleg egy szigorúan őrzött börtönben tartják fogva Managuában.

Az elmúlt hónapokban számos szervezet tett közzé felhívást Rolando Álvarez szabadon bocsátásáért. Ehhez csatlakozott a múlt héten az Inter-American Commission

on Human Rights (IACHR – Amerika-közi Emberi Jogi Bizottság), illetve az ENSZ Közép-Amerikáért és az angol nyelvű Karib-térségért felelős emberi jogi főbiztosa (OHCHR).

Daniel Ortega elnök szandinista rezsimje és a nicaraguai katolikus egyház közötti kapcsolatok megromlottak, mióta a nicaraguai hatóságok 2018-ban ellehetetlenítették a társadalombiztosítási rendszert érintő ellentmondásos reformok elleni tüntetéseket, és Ortega azzal vádolta a püspököket, hogy a megbuktatására szervezkedtek. Azóta az egyház a zaklatások és a megfélemlítések célpontjává vált, valamint számos támadás és gyalázás érte. 2019-ben Silvio José Báez, Managua segédpüspökét – miután több halálos fenyegetést kapott – arra kényszerítették, hogy távozzon a főegyházmegeből. Jelenleg az Egyesült Államokban él. 2022-ben a nicaraguai apostoli nunciust, Waldemar Stanislaw Sommertag lengyel érseket „persona non grata”-ként kiutasították. Idén áprilisban a Szentszék bezárta a managuai nunciaturát, miután a nicaraguai kormány a diplomáciai kapcsolatokat felfüggesztését helyezte kilátásba. Az erőszakos fellépést széles körben elítélték mind a világ egyházai, mind a nemzetközi közösség.

Forrás: Vatikáni Rádió
Fotó: Vatican News
Facebook-oldala

KÜZDELEM A LELKEKÉRT

Nyugtalanság – Ordass Lajos evangélikus püspök konfliktusa az Állami Egyházügyi Hivattal

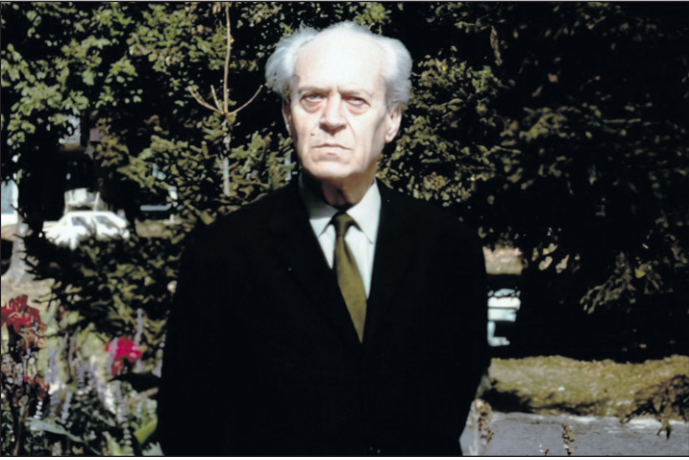
Küzdelem a lelkekért címmel indított sorozatunk következő részében arról olvashatnak, hogy Ordass Lajos evangélikus püspök 1948-ban és 1958-ban is szembeszegült a kommunista diktatúrának az egyházakat saját szolgálatába állító törekvésével. 1948-ban ezért leváltották és bebörtönözték, 1956-os visszatérését követően pedig 1958-ban kényszernyugdíjazták. Több mint egy évtizeddel később még egyszer, utoljára a hatalom támadásának keresztütlébe került.

1969. december 1-jén Ordass püspöknek tizenegy évi békés nyugdíjas időszak után távirata érkezett: ellentmondást nem tűrő hangnemben, indokolás nélkül berendelték az Állami Egyházügyi Hivatalba (ÁEH), az egyházak állami felügyeletével és irányításával megbízott kormányzati szerv fővárosi osztályára „elbeszélgetésre”. Az éppen Nagybörzsönyben, Zsuzsa lányáéknál tartózkodó Ordass és hozzátartozói nagy nyugtalanságban töltötték az estét és a következő napokat. Másnap a püspök hazautazott Budapestre, december 3-án pedig fölhívta a táviratban megadott telefonszámon Turai István egyházügyi tanácsost, hogy a részletekről érdeklődjön. Megállapodtak, hogy Ordass másnap tesz eleget az ÁEH „kérésének”. Kérésére, hogy miről kívánnak tárgyalni vele, Turai sejtelmesen csak annyit mondott, Ordass azt majd megtudja személyesen az „uraktól”.

December 4-én 10 órakor a püspök – a rá jellemző pontossággal – megjelent a Városház utca 9–11. szám alatt, ahol Turai, valamint Straub István osztályvezető-helyettes fogadták. Kiderült, hogy egy frissen megjelent finn tanulmány keltette föl a figyelmüket, amelyet a korábban Magyarországon ösztöndíjas teológus, Antti Kukkonen jegyzett. A két hivatalnok azt állí-

totta, hogy a tanulmány hamis, ellenséges képet fest az ÁEH tevékenységéről, és lázít a Magyarországi Evangélikus Egyház vezetősége ellen. Mivel Kukkonen a munkájában forrásként feltüntette Ordass Lajos önéletrajzát, pro memoriait, emlékiratait is, az ÁEH munkatársait főként az érdekelte, miként jutott hozzá ezekhez a szerző. A püspök elismerte, hogy ő maga adta oda neki ezeket, s hozzátette, hogy bár nem olvasta a kérdéses tanulmányt, ő ezekben a személyes irataiban „jöttányit sem tért el az igazságtól”. Ha tehát Kukkonen hitelesen hivatkozik rájuk, úgy ő, Ordass kész felelősséget vállalni értük. Kifejtette, hogy a saját kéziratával joga van szabadon rendelkeznie, és annak adja oda azokat, akinek csak akarja. Válaszát az ÁEH képviselői rosszállással fogadták. Turai fölhívta Ordass figyelmét arra, hogy lehet ugyan jogról meg igazságról beszélni, de a „békés egymás mellett élés” érdekében még az igazságnak is érdemes áldozatokat hoznia”.

Az alig burkolt fenyegetés ellenére Ordass felszabadultan távozott, amikor másfél óra múltával véget ért a találkozó. Keserédes örömmel töltötte el, hogy az ÁEH kénytelen volt belátni, hiába terjeszti az ellenkezőjét, politikai értelemben ő láthatóan korántsem „halott”.

Ordass Lajos. Mátrafüzér, 1976
(Fotó: Boleratzky Lóránd, Evangélikus Országos Levéltár)

Ordass Lajos és felesége, Kirner Irén 1970 körül
(Fotó: Boleratzky Lóránd, Evangélikus Országos Levéltár)

Ordass meghallgatásával az ügy nem ért véget. A hatalom „ösztönzésére” a pártállammal kollaboráló egyházi vezetőség – élén Káldy Zoltánnal, akit 1958-ban a diktatúra jelöltjeként választottak meg Ordass helyére püspöknek – az egyes egyházmegegyék lelkészi karait Ordass személyének elítélésére kötelezte. A lelkészgyűléseken a társutasok vitték a szót, akik

nem fukarkodtak a személyeskedő, Ordassot becsúszoló megnyilvánulásokkal. A diktatúra hatalomgyakorlási mechanizmusában történt változást jelzi, hogy a dehonasztáló megnyilvánulásokon túl Ordass tettének nem lett egzisztenciális következménye, a végzálláson kívül más retorzió nem érte. Nyílt terrorra már nem volt szükség, elegendő volt, hogy a ha-

Ordass Lajosné és Terray László a püspök sírjánál
(Fotó: Boleratzky Lóránd, Evangélikus Országos Levéltár)

Ordass Lajos, 1970 körül
(Fotó: Boleratzky Lóránd, Evangélikus Országos Levéltár)

talom a lelkészi kart – a megfélemlítésükre építve – cinkosává züllesztette. A fenti eseménysort és az ÁEH tisztviselőivel való beszélgetését Ordassnak az erről készült, Nyugtalanság címet viselő pro memoriaja, valamint naplója alapján tudtuk ilyen részletekbe menően rekonstruálni. Ezek a források azért értékesek, mert nem pusztán az események tényét

rögzítik, hanem személyes érzelmeket is közvetítenek, így a mai olvasó is közvetlenebb, személyesebb képet kaphat arról, hogyan tudott a rendszer egyetlen távirattal egy egész családban szorongást, nyugtalanságot kelteni, s hogyan használta a kommunista államhatalom a félelemkeltést működésének alapvető eszközeként.

Isó Gergely

HÍREK KÉPEKBEN

• A szervezők információi alapján idén rekord létszámú jelentkezővel zajlott az MKPK Ifjúsági Bizottságának augusztus 13. és 20. között megtartott intenzív zenei tábora, a KAZETTA. A közös zenekari munka és az egyéni zenei órák minden résztvevő zenei, hangszeres és énekes tudásához hozzá tudtak adni valami pluszt.

• Három és fél év után lezárult a „Kutatáshasznosítás, innováció az Eszterházy Károly Egyetemen” elnevezésű, 2019-1.2.1-EGYETEMI-ÖKO-2019-00009 azonosító számú projekt az Eszterházy Károly Katolikus Egyetemen. A pályázatnak köszönhetően a intézmény több módon tovább tudta fejleszteni szervezeti struktúráját, illetve növelte szolgáltatókapacitását a gazdasági szféra szereplői számára.

• Háromnapos minitábort szerveztek a Borsod-Abaúj-Zemplén vármegyei Hernádvécsén a Jelenlét Pont munkatársai tizenévesek számára augusztus 21. és 23. között. A táborba húsz, 13 és 20 év közötti helybéli fiatal kapott meghívást, közülük tizenketten vettek részt.

„7 lépés” ifjúságivezető-képző program indul

A Szombathelyi Egyházmegye ifjúsági irodája a 2023/24-es tanévben is meghirdeti a 15–25 éves korosztály számára a „7 lépés” ifjúsági képzési programot.

A képzésre olyan fiataloknak ajánlják, akik szeretnének minél jobban elmélyülni az imádságban, és fejleszteni azokat a tulajdonságaikat, amelyek ahhoz szükségesek, hogy változást tudjanak elindítani környezetükben, hogy képesek legyenek kortársaik előtt tanúságot tenni hitükről tetteikkel és szavaikkal. Az új tanév feloldozandó témái: misszió, párkapcsolat, imádság, Eucharisztia, pünkösd; ifi Alpha-képzés és kiscsoportvezetés.

A december kivételével szeptember és április között meghirdetett alkalmak mindegyikén lesz gyónási lehetőség, szentmise, dicsőítés, előadás és kiscsoportos munka. (Jelentkezés tudnivalók: <http://lelekfesztival.martinus.hu/7lepes/>)

Forrás és fotó: Szombathelyi Egyházmegye

A Pannonhalmi Főapátság borászata az idei „Év Pincészete”

2010 után 2023-ban ismét a Pannonhalmi Főapátság Pincészete nyerte el az „Év Pincészete” kitüntető díjat. Az elismerést augusztus 24-én vehette át Hortobágyi T. Cirill főapát és Liptai Zsolt főborász a Pannonhalmi Főapátság Viator rendezvényközpontjában.

A Magyar Bor Akadémia, a Hegyközségek Nemzeti Tanácsa, valamint a Magyar Szőlő- és Bortermelők Szövetsége 2002 óta itéli oda minden évben az „Év Pincészete” vándordíjat. Az elismeréssel egy olyan bortermelő gazdasági társaság kollektív teljesítményét jutalmazza, amely az országban és külföldön a magyar bor, a borkultúra és a kulturált borfogyasztás széleskörű népszerűsítéséért a legtöbbet tette az adott évben. Első ízben 2010-ben nyerte el az „Év Pincészete” kitüntető címet a Pannonhalmi Főapátság borászata. Idén több száz jelölés érkezett, végül a versenyben maradt három borászat – a villányi A. Gere Pincészet, a szekszárdi Takler Pincészet és a Pannonhalmi Főapátság pincészete – közül az apátság borászatának ítéltek az alapítók a díjat.

A jelenlévőket Hortobágyi T. Cirill főapát köszöntötte, aki felidézte, hogy még Géza nagyfejedelem telepítette le az első szerzeteseket Szent Márton hegyén 996-ban. Ideérkezésükkor a bencés szerzetesek nemcsak templomot és iskolát alapítottak, hanem hozták magukkal a letelepedett élethez szükséges mezőgazdasági és kézműves kultúrát. Arra törekedtek, hogy önállóságra rendezkedjenek be. Ehhez hozzátartozott a szőlő- és borkultúra is, így az apátságnak alapításától fogva voltak szőlői a környéki dombokon – avatta be az ezeréves történetbe Cirill atya az ünneplő közösséget.

A főapát azt is elmondta, hogy az 1900-as évek elejére az apátsági szőlőbirtok mérete mintegy 100 hektárra

növekedett, és már abban az időben palackozott formában értékesítette fehér- és vörösborait a szerzetesközösség. A II. világháború után a dűlőket és a pincészetet is államosították. Büszkén emlékezett vissza arra, hogy az apátság 1998-ban kezdődő útkeresésének eredményeként 2002. október 25-én, Pannonhalmi Szent Mór ünnepén elhelyezték a mostani pincészet alapkövét, majd egy évvel később, 2003. november 6-án, a Szent Márton-nap részeként adták át és áldották meg a felépült új pincét.

„Az elmúlt húsz év munkájának eredménye, hogy amikor ma valaki a Világörökség részévé nyilvánított Pannonhalmi Főapátságra gondol, annak nemcsak a kora középkori bazilika, altemplomában a koldussal köpenyét megosztó Szent Márton ereklyéjével és Habsburg Ottó szívurnájával; a Porta Speciosa vörös-

márvány díszkapuja és a gótikus kerengő; nemcsak a klasszicista könyvtár; a pannonhalmi alapítólevél Szent István királyunk monogramjával vagy a Tihanyi Apátság alapító-

levele, első eredetiben fennmaradt hiteles oklevelünk és egyik első írott nyelvemlékünk – és folytathatnánk tovább – jelenik meg a szeme előtt, hanem megjelenik a pincészet is! Megjelennek az apátsági borok, rajtuk Szent István kézjegyével, az apátság metszeteivel, vagy éppen a ház egykori szerzeteseivel.”

A főapát számára a legfontosabb és legkedvesebb eredmények egyike a pincészethez tartozó spirituális hagyományok újjáélesztése. Ezek között említette a Szent Vince-napi szőlőbejárást, a Szent János-napi borlándást és a Szent Márton-napi újborünnepet is. Beszéde végén az időközben elhunyt Gál Tibor egri borászt idézte, aki a pincészet létrehozásában aktív szerepet játszott, és haláláig szakmai tanácsadóként segítette a munkát. Ő a pincészet átadásakor azt mondta, hogy „az alap-

vető cél, hogy a pannonhalmi borvidéket önálló arculatú, saját stílussal rendelkező, minden körülmények között felismerhető borok képviseljék, olyanok, amelyek nemzetközi

eredményre jut a munkánk. Ezt bizonyítja az itt lévő közösség munkája is.”

A Hegyközségek Nemzeti Tanácsának elnöke pedig a tájba tökéletes

Ferenc pápa hazánkba tett apostoli látogatására a bencés közösség is kiemelt ünnepként tekintett. Michael Wallace Banach apostoli nuncius kérésére a főapát maga vitt Budapestre egy italcsomagot, hogy Ferenc pápa a pannonhalmi borokból is fogyaszthasson az étkezések alatt.

Napra pontosan egy évvel tavalyi vatikáni látogatása után Novák Katalin köztársasági elnök augusztus 25-én, pénteken reggel 9 órakor találkozott Ferenc pápával, aki magánkihallgatáson fogadta őt. A szokásos ajándékozási protokoll keretében (erről bővebben mostani számunk 2. oldalán olvashatnak – a szerk.) a köztársasági elnök többek között a Pannonhalmi Főapátság Pincészetének csúcstételét, egy Infusio bort is átadott a pápának.

mércével mérve is megállják a helyüket” – emlékeztetett Cirill atya. Majd hozzátette: „Köszönöm munkatársainknak és támogatóinknak, hogy ezen az úton járunk, hogy jó úton járunk!”

A főapát beszédét követően a díjat alapítók nevében elsőként Koch Csaba, a Magyar Bor Akadémia elnöke szolt az egybegyűltekhöz. Mint mondta, „ha van hitünk, van szaktudásunk, és teszünk, akkor biztosan

sen beleillő épületet, valamint az arculatot méltatta. Végül Kiss István, a Magyar Szőlő- és Bortermelők Szövetségének elnöke fejezte ki elismerését, hogy immár második alkalommal ítéltek oda a Főapátság pincészetének az elismerő címet.

A beszédeket követően Cirill főapát és Liptai Zsolt főborászát vette át az „Év Pincészete” vándordíjat.

Forrás és fotó: Pannonhalmi Főapátság